

ارزیابی عملکرد برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴: فصل ۲۳ - نظام اداری

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۰۵۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی عملکرد برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴: فصل ۲۳- نظام اداری

نام دفتر: مطالعات مدیریت

نوع گزارش: طرح/لایحه □، نظارتی ■، راهبردی □، پیش‌نویس قانونی □

تهیه و تدوین کنندگان: محمد عبدالحسین زاده، یحیی مرتب، نسترن پیرکفاش، نورعلی عبداللہی،

سیدمجتبی شهرآئینی

مدیر مطالعه: سیدمجتبی شهرآئینی

ناظران علمی: مهدی عبدالحمید، حسین اصلی‌پور

اظهار نظر کنندگان: حسین جمور (دفتر مطالعات مدیریت، گروه مبارزه با فساد)، مصطفی اکبری

(دفتر مطالعات اقتصادی)

صفحه آرا: ساجده زارع مرزی

واژه‌های کلیدی:

۱. نظام اداری
۲. ساختار دولت
۳. سرمایه انسانی دولت
۴. هوشمندسازی و دولت الکترونیک
۵. ارزیابی عملکرد و ارتقای رقابت‌پذیری
۶. نظام بهره‌وری

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۷/۸

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۷/۱۶

به نام خدا

فهرست مطالب

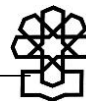
۱	چکیده
۲	۱. مقدمه
۲	۲. فصل اول- نظارت بر اهداف کمی، اسناد تدوینی و اقدامات اجرایی فصل در یک نگاه
۳	۲-۱. وضعیت عملکرد اهداف کمی سال اول
۴	۲-۲. وضعیت اسناد تدوینی
۸	۲-۳. وضعیت اجرای احکام
۱۰	۳. فصل دوم- نظارت بر فصل با نگاه به ابرچالش اصلی نظام اداری
۱۰	۳-۱. تبیین ابرچالش تورم بوروکراتیک و ناکارآمدی ساختاری و فرآیندی(فقدان بهره‌وری) نظام اداری
۱۲	۳-۲. مرور و تلخیص گزارش ناظران اجرایی و مالی مربوطه
۲۰	۳-۳. ارزیابی محتوایی عملکرد فصل نظام اداری
۲۸	۳-۴. ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی مربوطه
۲۹	۴. فصل سوم- جمع‌بندی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی برای ارتقای تحقق مفاد فصل ۲۳ (اصلاح نظام اداری)
۳۴	منابع و ماخذ

فهرست جداول

۳	جدول ۱. سابقه انتشار اهداف کمی
۳	جدول ۲. وضعیت تحقق اهداف کمی فصل در سال اول
۴	جدول ۳. دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل در سال اول
۵	جدول ۴. ارزیابی کیفی اسناد تدوینی
۸	جدول ۵. نتایج امتیازدهی ارزیابی کیفی اسناد تدوینی
۹	جدول ۶. وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول
۱۰	جدول ۷. دلایل عدم تحقق کامل احکام فصل در سال اول
۲۰	جدول ۹. ارزیابی محتوایی عملکرد فصل نظام اداری قانون برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴
۲۹	جدول ۱۰. جمع‌بندی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی

فهرست اشکال

- شکل ۱. ارزیابی میزان تحقق اهداف کمی فصل در سال اول ۳
- شکل ۲. دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل در سال اول ۴
- شکل ۳. انطباق با قانون برنامه هفتم و سایر قوانین دائمی ۶
- شکل ۴. کارایی اقدامات پیش‌بینی‌شده برای نیل به اهداف ۶
- شکل ۵. تقسیم کار نهادی مناسب بین دستگاه‌های اجرایی ۷
- شکل ۶. تعویق در اتخاذ تصمیمات (احاله به آینده) ۷
- شکل ۷. امتیازبندی اسناد تدوینی ۸
- شکل ۸. وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول ۹

ارزیابی عملکرد برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴:

فصل ۲۳ - نظام اداری

DOI: [۱۰,۲۲۰۳۴/report.mrc.۲۰۲۵,۱۴۰۴,۳۳,۷,۲۱۰۵۴](https://doi.org/10.22034/report.mrc.2025.1404.33.7.21054)

چکیده

نظام اداری کشور با **ابرچالش‌های** متعددی نظیر فقدان بهره‌وری کافی، مشکلات و ناهماهنگی‌های ساختاری و فرایندی و ناکارآمدی در تصمیم‌گیری‌ها و اجرا مواجه است که باعث اتلاف منابع و نارضایتی عمومی می‌شود. این مسائل نیازمند اصلاحات بنیادین در ساختار دولت و شیوه‌های اجرایی هستند. فصل بیست‌وسوم قانون برنامه هفتم پیشرفت با هدف اصلاح نظام اداری، به بررسی این چالش‌ها پرداخته و تلاش دارد تا از طریق **کاهش تصدی‌گری دولت و افزایش بهره‌وری**، نظام اداری را کارآمدتر کند. این فصل شامل **احکام و اهداف کمی و کیفی** در راستای اصلاحاتی است که با نظارت مستمر بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی و بهبود روندهای اجرایی دنبال می‌شود. تحلیلی از عملکرد دستگاه‌های اجرایی نشان می‌دهد که در برخی بخش‌ها موفقیت‌هایی در تحقق اهداف به‌دست آمده، اما **چالش‌هایی نظیر کمبود منابع مورد نیاز، مقاومت در برابر تغییرات و مشکلات ساختاری** همچنان وجود دارد. بر این اساس ضروری است که **سازمان اداری و استخدامی کشور** به تقویت مدل‌های مشارکت‌طلبی در فرایند اصلاحات اداری توجه کند. این امر می‌تواند از طریق جلب همکاری بخش‌های خصوصی، نهادهای علمی و تخصصی، و به‌ویژه مشارکت فعال دستگاه‌های اجرایی در طراحی و پیاده‌سازی تغییرات ساختاری به‌دست آید. این رویکرد نه تنها به کاهش مقاومت در برابر تغییرات کمک می‌کند؛ بلکه باعث افزایش **انعطاف‌پذیری و کارآمدی** سیستم اداری خواهد شد. در راستای **هوشمندسازی دولت**، توصیه می‌شود که **یکپارچه‌سازی سیستم‌های فناوری اطلاعات** در دستگاه‌های اجرایی کشور به‌ویژه در زمینه‌های خدمات دولتی، انجام شده و برای بهبود تصمیم‌گیری و تسهیل فرایندها بهره‌برداری شود. این اقدام می‌تواند **سرّیع‌تر شدن ارائه خدمات، کاهش هزینه‌ها و افزایش شفافیت** در فعالیت‌های دولت را به دنبال داشته باشد. همچنین در حوزه سرمایه انسانی دولت ضروری است ضمن تدقیق و واقعی‌سازی اهداف کمی در نظر گرفته شده، نسبت به **تدوین سند جامع نیروی انسانی دولت** در دوره برنامه هفتم اقدام شود.

۱. مقدمه

قانون برنامه هفتم پیشرفت در فصل بیست و سوم، با عنوان اصلاح نظام اداری، در پنج زیرفصل تحت عناوین ساختار دولت، سرمایه انسانی دولت، هوشمندسازی و دولت الکترونیک، ارزیابی عملکرد و ارتقای رقابت‌پذیری و نظام بهره‌وری، و در قالب هفت ماده، به موضوعات متنوعی درباره امور اداری و استخدامی دستگاه‌های اجرایی کشور پرداخته است.^۱ این فصل با هدف اصلاح نظام اداری، به‌ویژه در راستای کاهش تصدی‌گری دولت، هوشمندسازی دولت و فرایند ارائه خدمات عمومی و افزایش بهره‌وری طراحی شده و به‌نوعی پرداختن به ابرچالش‌های ساختاری و فرایندی را موضوع اصلی خود قرار داده است. طبعاً بی‌توجهی به ابرچالش‌های مذکور می‌تواند مانع از پیشرفت برنامه‌های کلان توسعه‌ای کشور شود. در این راستا، فصل ۲۳ نه‌تنها به تحلیل وضعیت موجود پرداخته بلکه راهکارهایی برای رفع مشکلات عمده نظام اداری نیز ارائه داده است. یکی از مهم‌ترین ملزومات تحقق مناسب این فصل، لزوم نظارت دقیق و مستمر بر تمام اقدامات و احکام مربوط به اصلاح نظام اداری است. این نظارت نه‌تنها باید شامل اهداف کمی و کیفی و اسناد تدوینی باشد؛ بلکه باید به شکلی ساختاریافته و مستمر، اثرات اجرایی آن‌ها را در سطح دستگاه‌های اجرایی و استانی مورد بررسی قرار دهد. در این مسیر، نظارت مستمر بر عملکرد دستگاه‌ها در راستای تحقق اهداف فصل ۲۳ امری ضروری است که به ایجاد شفافیت و کارآمدی بیشتر در نظام اداری کمک خواهد کرد.

گزارش حاضر ابتدا به بررسی احکام و اهداف فصل ۲۳ پرداخته و پس از آن، نظارت بر ابرچالش‌های موجود در حوزه اصلاحات اداری را تحلیل نموده است. این دو بخش، به‌طور مجزا به بررسی دقیق احکام قانون برنامه و سپس نظارت بر ابرچالش‌های اصلی این فصل می‌پردازد. در نهایت بر اساس ارزیابی صورت گرفته از روند تحقق احکام برنامه، راهکارهای اصلاحی به منظور ارتقای کارایی و اثربخشی اصلاحات نظام اداری در کشور ارائه شده است.

۲. فصل اول - نظارت بر اهداف کمی، اسناد تدوینی و اقدامات اجرایی فصل در یک نگاه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در راستای نظارت بر عملکرد برنامه هفتم پیشرفت، احکام آن قانون را در سه دسته اهداف کمی، اسناد تدوینی و اقدامات اجرایی مورد ارزیابی قرار داده است که تصویر کلی نتایج ارزیابی فصل اصلاح نظام اداری قانون در قالب جداول و نمودارهای ذیل ارائه می‌شود.

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس. (۱۴۰۲). پیشنهاد طبقه‌بندی مشاغل دستگاه‌های اجرایی کشور در قانون برنامه هفتم پیشرفت. شماره مسلسل: ۱۹۰۸۲.

۲-۱. وضعیت عملکرد اهداف کمی سال اول

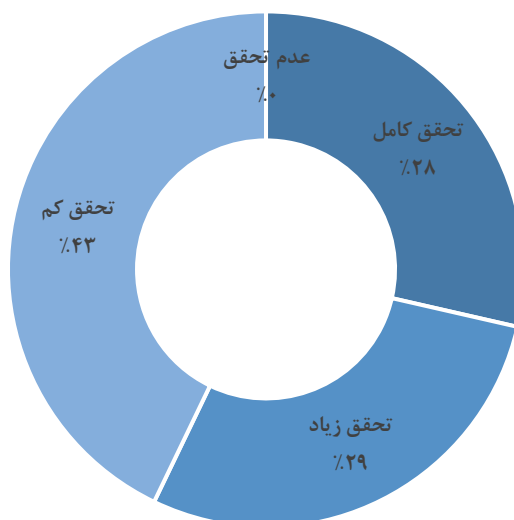
در ماده (۱۰۴) قانون برنامه هفتم پیشرفت و در جدول شماره ۲۲ این قانون، اهداف کمی سنجه‌های عملکردی اصلاح نظام اداری در قالب هفت هدف مطرح شده است. بر این اساس در جداول ۱ و ۲ و شکل ۳ سابقه انتشار این اهداف و وضعیت تحقق آن‌ها در سال اول اجرای برنامه به تفکیک تعداد و درصد مطرح شده است.

جدول ۱. سابقه انتشار اهداف کمی

فصل	دارد	ندارد
فصل ۲۳- اصلاح نظام اداری	۶	۰

جدول ۲. وضعیت تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

تحقق کامل	تحقق زیاد	تحقق کم	عدم تحقق
۲	۲	۳	۰

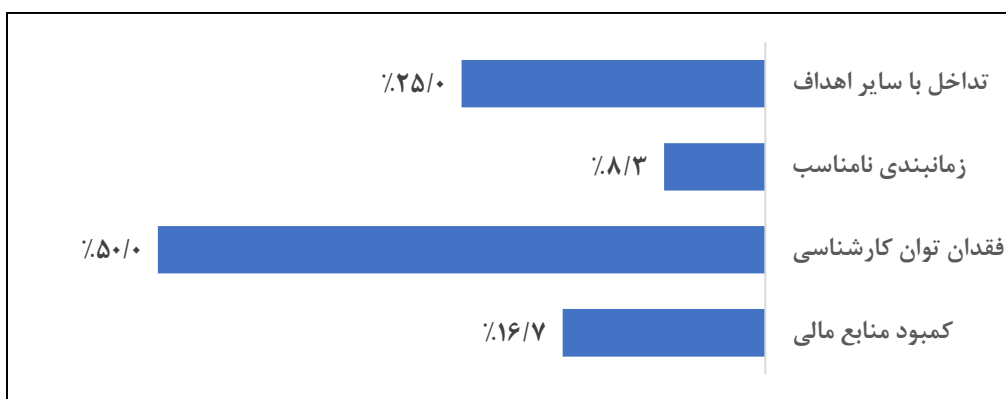

شکل ۱. ارزیابی میزان تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

در جدول ۳ و شکل ۲ دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل بیست و سوم قانون برنامه هفتم پیشرفت با لحاظ اهمیت در قالب چهار دلیل به شرح ذیل دسته‌بندی و مطرح شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود فقدان توان کارشناسی مهم‌ترین دلیل عدم تحقق اهداف کمی این فصل شناسایی شده است.

جدول ۳. دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

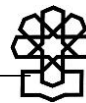
کمبود منابع مالی	فقدان توان کارشناسی	زمان‌بندی نامناسب	تداخل با سایر اهداف
۲	۶	۱	۳
۱۷٪	۵۰٪	۸٪	۲۵٪

شکل ۲. دلایل عدم تحقق اهداف کمی فصل در سال اول

۲-۲. وضعیت اسناد تدوینی

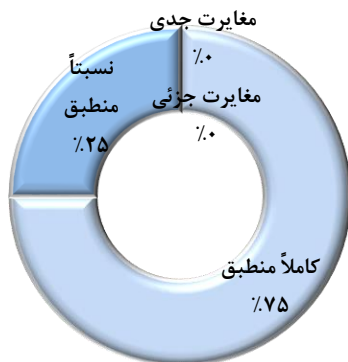
در این بخش وضعیت انطباق اسناد تدوین شده در راستای اجرای احکام فصل بیست و سوم قانون برنامه هفتم پیشرفت با این قانون و سایر قوانین دائمی کشور، کارایی اقدامات پیش‌بینی شده در این اسناد برای نیل به اهداف، تقسیم کار نهادی مناسب بین دستگاه‌های اجرایی و تعویق در اتخاذ تصمیمات مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

جدول ۴. ارزیابی کیفی اسناد تدوینی

انطباق با قانون برنامه هفتم و سایر قوانین دائمی	
۳	کاملاً منطبق
۱	نسبتاً منطبق
۰	مغایرت جزئی
۰	مغایرت جدی
کارایی اقدامات پیش‌بینی شده برای نیل به اهداف	
۰	کاملاً مؤثر
۴	نسبتاً مؤثر
۰	کم‌اثر
۰	بی‌اثر
تقسیم کار نهادی مناسب بین دستگاه‌های اجرایی	
۰	شفاف
۳	تأحیدی شفاف
۱	نامتوازن
۰	ناهماهنگ
تعویق در اتخاذ تصمیمات (احاله به آینده)	
۱	بدون تعویق
۲	تعویق جزئی
۱	تعویق مهم
۰	تعویق گسترده

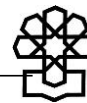
همان‌طور که در جدول ۴ ملاحظه می‌شود عمده اسناد تدوینی کاملاً منطبق با قانون برنامه هفتم و سایر قوانین دائمی ارزیابی می‌شوند. همچنین کارایی اقدامات پیش‌بینی شده برای نیل به اهداف در این اسناد نسبتاً مؤثر ارزیابی شده است. به‌علاوه تقسیم کار نهادی بین دستگاه‌های اجرایی در عمده اسناد تدوینی تا حدی شفاف بوده است.

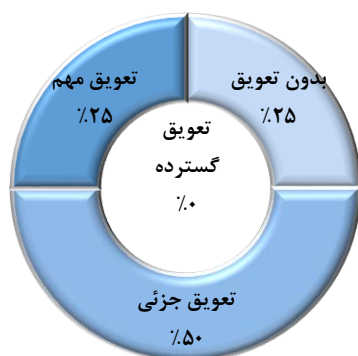
شکل ۳. انطباق با قانون برنامه هفتم و سایر قوانین دائمی

شکل ۴. کارایی اقدامات پیش‌بینی شده برای نیل به اهداف

شکل ۵. تقسیم کار نهادی مناسب بین دستگاه‌های اجرایی

شکل ۶. تعویق در اتخاذ تصمیمات (احاله به آینده)

در جدول ۵ نتایج امتیازدهی ارزیابی کیفی اسناد تدوینی مطرح شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود عمده اسناد تدوینی قابل قبول با نیاز به اصلاح ارزیابی شده‌اند.

جدول ۵. نتایج امتیازدهی ارزیابی کیفی اسناد تدوینی

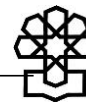
۱	بسیار مطلوب و هم‌راستا	امتیازبندی اسناد تدوینی
۳	قابل قبول با نیاز به اصلاح	
۰	نیازمند بهبود جدی	
۰	نامطلوب / عدم انطباق	

شکل ۷. امتیازبندی اسناد تدوینی

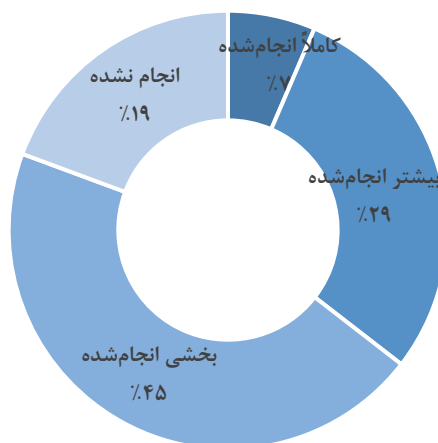
۲-۳. وضعیت اجرای احکام

وضعیت تحقق احکام فصل بیست‌وسوم قانون برنامه هفتم پیشرفت در جدول ۶ نشان داده شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود درخصوص ۴۵.۱۶ درصد از احکام این فصل بخشی از آن‌ها انجام شده و درخصوص ۲۹.۰۳ درصد از احکام، بیشتر آنها محقق شده است. این در حالی است که ۱۹.۳۵ درصد از احکام انجام نشده و تنها ۶.۴۵ درصد از احکام این فصل به‌طور کامل محقق شده‌اند.

جدول ۶. وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول

کاملاً انجام شده	بیشتر انجام شده	بخشی انجام شده	انجام نشده
۲	۹	۱۴	۶
۶.۴۵٪	۲۹.۰۳٪	۴۵.۱۶٪	۱۹.۳۵٪

شکل ۸. وضعیت تحقق احکام فصل در سال اول

دلایل عدم تحقق کامل احکام فصل بیست و سوم قانون برنامه هفتم پیشرفت در جدول ۷ نشان داده شده است. چنانکه ملاحظه می شود پرتکرارترین دلایل شناسایی شده کمبود اراده یا توان مدیریتی بوده است.

جدول ۷. دلایل عدم تحقق کامل احکام فصل در سال اول

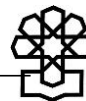
درصد	تعداد	دلایل عدم تحقق کامل
۸.۸۲٪	۳	عدم پیش‌بینی منابع مالی در بودجه
۳۸.۲۴٪	۱۳	کمبود اراده یا توان مدیریتی
۱۴.۷۱٪	۵	نیازمند آیین‌نامه یا سایر مقررات
۱۷.۶۵٪	۶	وابسته به سایر احکام برنامه
۸.۸۲٪	۳	زمان‌بندی آن نرسیده
۰.۰۰٪	۰	اجرای نامناسب
۱۱.۷۶٪	۴	سایر موارد

۳. فصل دوم - نظارت بر فصل با نگاه به ابرچالش اصلی نظام اداری

این بخش از گزارش به نظارت بر فصل ۲۳ با تمرکز بر ابرچالش‌های اصلی نظام اداری اختصاص دارد و خود شامل چهار بخش است: اولین بخش به تبیین ابرچالش تورم بوروکراتیک و ناکارآمدی ساختاری می‌پردازد و راهکارهایی برای کاهش این مشکلات ارائه می‌دهد. بخش دوم به تحلیل گزارش‌های ناظران اجرایی و مالی و شناسایی موانع اجرایی و مالی در مسیر تحقق اهداف می‌پردازد. سومین بخش ارزیابی محتوایی اقدامات اجرایی با توجه به ابرچالش‌ها را بررسی کرده و اثربخشی آنها را می‌سنجد. در نهایت، بخش چهارم پیشنهادات اصلاحی و راهکارهای بهبود برای رفع مشکلات و بهینه‌سازی سیستم‌های اجرایی ارائه می‌دهد.

۳-۱. تبیین ابرچالش تورم بوروکراتیک و ناکارآمدی ساختاری و فرایندی (فقدان بهره‌وری) نظام اداری

در طول دهه‌ها، ساختار دولت و نظام اداری در جمهوری اسلامی ایران از یک سو در نتیجه رشد نامتوازن و تمرکزگرایی به شدت بزرگ شده و از سوی دیگر، به دلیل ناکارآمدی‌های ساختاری و بوروکراسی پیچیده، نتوانسته است پاسخ‌گوی نیازهای روزافزون جامعه و زمینه‌ساز رشد و پیشرفت کشور باشد. این وضعیت، خود را در قالب چالش‌هایی چون **حجم بالای تشکیلات دولتی، تمرکز در تصمیم‌گیری و اجرا، تداخل و موازی‌کاری وظایف، پایین بودن بهره‌وری نیروی انسانی و اتلاف منابع** نشان می‌دهد. برنامه هفتم پیشرفت با درک دقیق این معضل، به‌ویژه در فصل بیست‌وسوم، احکام متعددی را برای مقابله با این ابرچالش طراحی کرده است. در این احکام در قالب اصلاح ساختار و اندازه دولت، بهینه‌سازی نیروی انسانی، هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، نظام مدیریت عملکرد و ارتقای بهره‌وری،

راهکارهایی جامع و هماهنگ برای حرکت به سوی دولتی کارآمدتر و چابک‌تر ارائه داده است. اجرای موفق این احکام، زمینه‌ساز حکمرانی بهتر، شفاف‌تر و پاسخ‌گوتر خواهد بود و به نفع مردم و پیشرفت کشور خواهد بود.

ماده ۱۰۵ قانون برنامه هفتم به‌طور خاص بر **اصلاح ساختار دولت و کاهش هزینه‌های جاری** تمرکز دارد. این ماده با رویکردی تحولی، به‌دنبال چابک‌سازی، متناسب‌سازی و منطقی‌سازی اندازه دولت با توجه به نیازهای واقعی کشور بوده است. بر این اساس هدف آن، کاهش ۵ درصدی سالانه واحدهای سازمانی دستگاه‌های اجرایی بوده تا از **تورم بوروکراتیک** جلوگیری شود. علاوه بر این، **شناسایی و حذف تشکیلات موازی و غیرضرور** نیز به‌عنوان یک اقدام کلیدی در این ماده پیش‌بینی شده است تا از اتلاف منابع و تداخل وظایف جلوگیری شود. از دیگر احکام ماده ۱۰۵، **واگذاری امور تصدی‌گری به بخش خصوصی و سطوح محلی (استان‌ها و شهرستان‌ها)** است که با هدف کاهش تصدی‌گری دولت و انتقال آن به بخش خصوصی و نهادهای محلی (شهرداری‌ها) طراحی شده است. همچنین، **ادغام شوراهای با وظایف مشابه** برای کاهش موازی‌کاری و یکپارچگی تصمیم‌گیری‌ها، دیگر اقدام اصلاحی مهم این ماده است. یکی دیگر از ابعاد مهم این چالش، **ناترازی نیروی انسانی و بزرگ بودن دولت** است که به‌ویژه در زمینه‌های اداری، اجرایی و تخصصی مشکلات زیادی ایجاد کرده است. **ماده ۱۰۶** به‌طور ویژه به این موضوع پرداخته و با محدودسازی اختیارات دستگاه‌ها برای استخدام نیروی انسانی جدید (به‌جز برخی نهادهای خاص)، فرایند جذب و به‌کارگیری کارکنان را تحت کنترل قرار داده است. بر این اساس استخدام‌ها صرفاً از طریق **سامانه یکپارچه نظام اداری** و با مجوز مشترک **سازمان برنامه‌بودجه و سازمان اداری و استخدامی کشور** انجام خواهد شد. این فرایند، علاوه بر کنترل میزان نیروی انسانی، موجب شفافیت و نظارت بیشتر بر تخصیص منابع انسانی می‌شود. در راستای رفع **ناترازی نیروی انسانی و توزیع نامتوازن آن** در کشور، احکام دیگری نیز در این ماده پیش‌بینی شده است. برای مثال، **انتقال کارکنان دولت بین دستگاه‌ها در شهرستان محل خدمت** به‌منظور هماهنگی بهتر در توزیع منابع انسانی، از دیگر راهکارهای ارائه شده است. همچنین، براساس **ماده ۱۰۴**، هدف‌گذاری برای **کاهش ۱۵ درصدی مجموع کارکنان دولت** به‌عنوان یک هدف کمی مطرح شده است تا نسبت به کاهش نیروی انسانی مازاد و بهبود بهره‌وری توجه شود.

یکی از مهم‌ترین تحولاتی که دولت باید در راستای افزایش کارآمدی خود انجام دهد، **تحقق دولت الکترونیک و هوشمند** است. در **ماده ۱۰۷**، به‌طور خاص به **هوشمندسازی و دولت الکترونیک** اشاره شده است که از مهم‌ترین اجزای آن، ایجاد زیرساخت‌های ابری یکپارچه و **اتصال مراکز داده به دولت هوشمند** است. هدف این احکام، ایجاد **یکپارچگی اطلاعات و حذف سامانه‌های جزیره‌ای** است که موجب کاهش شفافیت و افزایش اتلاف منابع می‌شود. در همین راستا، احکام دیگری در این ماده برای **حذف سامانه‌های موازی، تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی دستگاه‌های اجرایی و تبادل آنی اطلاعات** در نظر گرفته شده است. این اقدامات، به‌ویژه در بخش **پایش و نظارت** بر خدمات دولتی،

از شفافیت و سرعت در ارائه خدمات به مردم حمایت می‌کند. یکی از دیگر اهداف ماده ۱۰۷، کاهش بار اداری بر دوش مردم از طریق حذف مدارک فیزیکی و استفاده از اطلاعات موجود در پایگاه‌های داده است. این کار به کاهش کاغذبازی و تسهیل دسترسی شهروندان به خدمات دولتی کمک می‌کند.

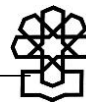
در ماده ۱۱۰ و ۱۱۱، افزایش بهره‌وری و کارآمدی به‌عنوان یکی از اهداف اصلی برنامه هفتم پیشرفت مطرح شده است. ماده ۱۱۰ به طراحی نظام ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی با تأکید بر شاخص‌هایی چون کیفیت خدمات، سرعت ارائه خدمات، هزینه تمام‌شده و رضایت مردم پرداخته است. این ارزیابی‌ها موجب خواهد شد که دستگاه‌های اجرایی در برابر عملکرد خود پاسخ‌گو باشند و اقدامات اصلاحی برای افزایش کارایی اتخاذ کنند. ماده ۱۱۱ نیز به ایجاد نظام ملی بهره‌وری و پیوند آن با تخصیص منابع و بودجه پرداخته است. این ماده تأکید دارد که بهره‌وری باید به‌عنوان پیشران اصلی پیشرفت اقتصادی در نظر گرفته شود و تمامی دستگاه‌های اجرایی باید برای افزایش بهره‌وری و بهبود کیفیت خدمات دولتی تلاش کنند.

۲-۳. مرور و تلخیص گزارش ناظران اجرایی و مالی مربوطه

در این بخش، خلاصه‌ای از گزارش ناظران اجرایی و مالی درباره روند اجرای احکام فصل بیست‌وسوم قانون برنامه هفتم پیشرفت ارائه شده است. گزارش‌ها شامل ارزیابی اقدامات انجام‌شده، دلایل عدم تحقق اهداف موردنظر و پیشنهادهای دستگاه‌ها برای بهبود فرایندها و رفع موانع اجرایی است. با توجه به چالش‌های موجود در حوزه‌های مختلف، این گزارش‌ها تصویر واضحی از وضعیت فعلی اصلاحات در نظام اداری و دولت الکترونیک به‌دست می‌دهند و اطلاعات مفیدی را برای پیگیری و اصلاح فرایندهای اجرایی در آینده فراهم می‌آورند. هدف از این بخش، شفاف‌سازی ارزیابی عملکرد و شناسایی موانع برای تصمیم‌گیری‌های بهینه در راستای تحقق اهداف برنامه هفتم است.

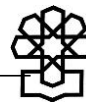
جدول ۸. مرور و تلخیص گزارش ناظران اجرایی و مالی مربوطه

ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاه‌ها
ماده ۱۰۴/ بازطراحی و اصلاح روش‌های انجام کار	ساماندهی کردن امور در سامانه مدیریت خدمات دولت	بر اساس گزارش‌های ارائه شده، عملکرد این حکم، صددرصد محقق شده است.	---
ماده ۱۰۴/ کاهش مجموع کارکنان دستگاه‌های اجرایی	برآورد ناظر اجرایی برنامه هفتم در سازمان اداری و استخدامی کشور نشان می‌دهد که در سه سال آینده حدود ۱۹۰ هزار نفر از کارکنان دولت به‌صورت طبیعی از نظام اداری خارج خواهند شد. این تعداد معادل حدود ۶۸ درصد از کل کارکنان ثبت‌شده در سامانه پاکنا است که جمعاً ۲ میلیون و ۷۹۵ هزار نفر را شامل می‌شود. این	سازمان اداری و استخدامی کشور اعلام کرده است که حکم مربوط به کاهش اجباری ۱۵ درصدی نیروی انسانی در برنامه هفتم، با سایر مواد مرتبط این قانون (از جمله مواد	سازمان پیشنهاد داده است که جزء مربوط به کاهش ۱۵ درصدی نیروی انسانی در جدول ماده (۱۰۴) برنامه هفتم پیشرفت حذف یا اصلاح شده و این

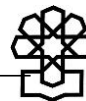
ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاهها
	در حالی است که برای تحقق کاهش ۱۵ درصدی مجموع کارکنان، با فرض عدم ورود کارکنان جدید ضروری است ۴۲۰ هزار نفر از دولت خارج شوند. بنابراین پیش‌بینی می‌شود که تعداد کل کارکنان دولت در مجموع بیش از ۴۲۰ هزار نفر کاهش نخواهد یافت، زیرا در کنار خروج نیروها، جذب‌های جدید نیز صورت می‌گیرد.	۶۹، ۷۰، ۸۷، ۸۸ و ۹۲) ناسازگار و مغایر با رویکرد توسعه‌ای برنامه است.	پیشنهاد برای بررسی به قانون‌گذار ارسال شود.
ماده ۱۰۴/ کاهش ساختمان‌ها و فضاهای اداری دولتی به‌استثنای مدارس دولتی	هیچ اقدامی انجام نشده است	عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط	---
ماده ۱۰۴/ واگذاری وظایف و اختیارات قابل واگذاری به سطوح استانی و شهرستانی	هیچ اقدامی انجام نشده است	عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب	جلب همکاری و رفع موانع همکاری دستگاه‌های اجرایی
ماده ۱۰۴/ انجام کلیه معاملات دولت به صورت الکترونیکی	تحقق صددرصدی داشته است	تحقق کامل داشته است	---
ماده ۱۰۴/ ارائه کلیه خدمات دولت به شهروندان به صورت الکترونیکی	به‌صورت کامل محقق شده است	تحقق کامل داشته است	---
ماده ۱۰۴/ بهبود رتبه کشور در شاخص توسعه دولت الکترونیکی	به‌صورت کامل محقق شده است	تحقق کامل داشته است	توسعه و ارتقای زیرساخت‌های مورد نیاز دولت الکترونیک
۱۰۴/ تبصره	رعایت ملاحظات بومی و داخلی در پایش و گزارش سنجه‌های عملکردی اصلاح نظام اداری و توسعه دولت الکترونیکی	پیچیدگی و زمان‌بر بودن فرایندهای اداری، عدم همکاری برخی دستگاه‌ها	تسریع در فرایندهای اداری، ابلاغ معیارهای بومی‌گزینی
ماده ۱۰۵/ بند الف/ جزء ۱	شناسایی وظایف موازی (جزء ۱ بند الف): طراحی فرایند دریافت اطلاعات از دستگاه‌های اجرایی جهت شناسایی وظایف موازی و غیرذاتی، طی نامه شماره ۸۷۵۴۲ مورخ ۱۰/۰۹/۱۴۰۳. برگزاری جلسه تبیینی (جزء ۱ بند الف): برگزاری جلسه تبیین موضوع در تاریخ ۱۳/۰۹/۱۴۰۳ برای مدیران کل نوسازی و تحول اداری دستگاه‌ها.	دلایلی چون «پیچیدگی و زمان‌بر بودن فرایندهای اداری» و «عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط» به‌عنوان موانع اصلی در مسیر تحقق اهداف ذکر شده‌اند	توانمندسازی دستگاه‌های اجرایی و همکاری با آنها برای تحقق اهداف. همچنین اولویت‌بندی دستگاه‌های اجرایی را برای تحقق این حکم مشخص کند.

ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاه‌ها
	تدوین اسناد پشتیبان (جزء ۱ بند الف): تدوین اسناد پشتیبان اولیه برای اصلاح ساختار برخی وزارتخانه‌ها از جمله جهاد کشاورزی، کشور و آموزش و پرورش، راه و شهرسازی، سازمان حفاظت از محیط زیست و...		
ماده ۱۰۵/ بند الف/جزء ۳	هیچ اقدامی انجام نشده است	عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب	سازمان اداری استخدامی با همکاری شورای عالی راهبری برنامه، لایحه‌های را تهیه کند.
ماده ۱۰۵/ بند الف/جزء ۴	هیچ اقدامی انجام نشده است	عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب	جلب همکاری و رفع موانع همکاری دستگاه‌های اجرایی
ماده ۱۰۵/ بند ب	ادغام شوراها (بند ب): مصوبه مربوط به ساماندهی نهادهای شورایی غیرفعال جهت طی مراحل تصویب به دفتر رئیس‌جمهور ارسال شده است.	عدم تخصیص هرگونه ردیف اعتبار هزینه‌ای مشخص و عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط	---
ماده ۱۰۵/ بند پ	اقدامی انجام نشده است	عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی	---
ماده ۱۰۶/ بند الف	این حکم تحقق یافته و حسب درخواست دستگاه‌های اجرایی برای به کارگیری نیروی جدید و بر اساس اطلاعات مربوطه بررسی‌های لازم صورت می‌پذیرد.	تحقق صددرصدی داشته است	---
ماده ۱۰۶- بند ب	هماندی انتقال و مأموریت کارکنان قراردادی با کارکنان رسمی و پیمانی در قالب بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌هایی به تمام دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شده است. پیش‌نویس دستورالعمل فوق‌العاده خاص در کارگروه شورای حقوق و دستمزد نهایی شده است و پس از اصلاحاتی در شورای حقوق و دستمزد مطرح می‌گردد.	تحقق صددرصدی داشته است	---
ماده ۱۰۶- بند پ	بازه اجرایی‌سازی این حکم سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون بوده اما تا کنون محقق نشده است. مراحل طراحی RFP این سامانه در سال ۱۴۰۳ انجام شده و هم‌اکنون در مرحله انعقاد قرارداد با شرکت مجری سامانه به شماره ۴۷۳۰۶ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۸ است.	فقدان منابع مالی و توان اداری ضعیف	تخصیص بودجه
ماده ۱۰۶- بند ت	اقدامات ذیل درخصوص تحقق بند «ت» ماده (۱۰۶) انجام پذیرفته است: ۱- آسیب‌شناسی دوره‌های آموزشی موجود مدیران و اخذ نظرات دستگاه‌های اجرایی	تحقق مناسبی داشته است	پیگیری و راهبری جدی‌تر موضوع توسط سازمان

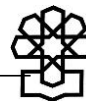
ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاهها
	۲- کارگروه نیازسنجی دوره‌های آموزشی مدیران با حضور نماینده مرکز آموزش مدیریت دولتی		
ماده ۱۰۶- بند ث	به صورت کامل انجام شده است	کامل محقق شده است	---
ماده ۱۰۷- بند الف	به دستگاهها ابلاغ گردیده است. اقدامات فنی با هماهنگی سازمان فناوری اطلاعات جهت اتصال مرکز داده ستاد وزارت متبوع به مرکز داده ابر دولت و انتقال سرویس‌های آن به ابر دولت در حال اجراست. بخش اصلی زیرسامانه‌های اتوماسیون اداری و سامانه‌های مدیریت پروژه سازمان فناوری اطلاعات به زیرساخت ابری دولت منتقل شده است.	پیچیدگی و زمان‌بر بودن فرایندهای اداری، عدم تکمیل زیرساخت‌ها	تسریع در تکمیل زیرساخت‌های ابری، هم‌افزایی بیشتر بین دستگاهها
ماده ۱۰۷- بند ب	اصلاح ساختار سازمانی واحدهای فناوری اطلاعات دستگاه‌های اجرایی	پیچیدگی فرایندهای اداری، نیاز به تصویب آیین‌نامه	تسریع در تصویب آیین‌نامه، توانمندسازی دستگاهها در اجرای اصلاحات
ماده ۱۰۷- بند ب- تبصره	تهیه پیش‌نویس آیین‌نامه و ارسال برای شورای عالی راهبری برنامه هفتم برای طرح در هیئت دولت	پیچیدگی فرایندهای اداری، تأخیر در تصویب آیین‌نامه	ضرورت تصویب هر چه سریع‌تر آیین‌نامه‌ها و ارسال پیش‌نویس به شورای عالی راهبری
ماده ۱۰۷- بند پ	نظارت بر اجرای چرخه هوشمندسازی، اصلاح فرایندها و استقرار حکمرانی داده مبنا	پیچیدگی فرایندهای اداری، نیاز به توانمندسازی دستگاهها	اصلاح قوانین و مقررات ناکارآمد، توانمندسازی و راهبری دستگاه اجرایی در تحقق هدف
ماده ۱۰۷- بند ت	نامه اجرای این حکم در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۳ به دستگاهها ابلاغ گردیده است. مجدداً در تاریخ ۱۴۰۴/۱/۱۹ از دستگاهها پیگیری شده است. اقداماتی با تمرکز بر سامانه‌های حوزه منابع انسانی صورت گرفته است. در نظر است تا با استفاده از فناوری‌های نوین از جمله زیرساخت‌های رایانش ابری بتوان ارتباطات داده‌ای مناسبی بین بخش‌های مختلف وزارت ایجاد کرد.	پیچیدگی فرایندهای اداری، نیاز به همکاری بیشتر از دستگاهها	تسریع در پیگیری و هماهنگی با دستگاهها برای حذف سامانه‌های موازی
ماده ۱۰۷- بند ث	آسیب‌شناسی پرسشنامه MSQ برای بازنگری شاخص‌های ارزیابی کیفیت خدمات الکترونیکی در حال اجراست.	عدم هماهنگی و زمان‌بر بودن فرایندهای اجرایی	تسریع در تکمیل و هماهنگی بیشتر برای پیاده‌سازی چارچوب توسعه دولت هوشمند

ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاه‌ها
	در حال تدوین پیش‌نویس سند چارچوب توسعه دولت هوشمند به منظور ارتقای شاخص‌های دولت الکترونیکی بر اساس ۲۰ پروژه پیشران		
ماده ۱۰۷- بند ج	وزارت ارتباطات: هماهنگی، سازمان‌دهی اجرا و پیگیری تکمیل پایگاه داده‌های دستگاه‌های مربوطه و ارائه خدمات به صورت برخط انجام شده و گزارش عملکرد از کارگروه تعامل‌پذیری قابل دریافت خواهد بود. سازمان اداری و استخدامی: سامانه مدیریت خدمات طراحی شده و به صورت برخط اطلاعات را از دستگاه‌ها دریافت می‌کند و سرویس‌هایی به منظور تبادل داده برخط طراحی گردیده است.	تأخیر در تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی، پیچیدگی فرایندهای اجرایی	تسریع در تکمیل پایگاه‌های اطلاعات پایه و رفع موانع اجرایی
ماده ۱۰۷- بند چ	گزارش تحقق بند در موعد مقرر ارائه خواهد شد	عدم هماهنگی در تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی	تسریع در تهیه گزارش‌های دقیق‌تر از تحقق بندهای تعامل‌پذیری
ماده ۱۰۷- بند ح	گزارشی ارائه نشده است	---	----
ماده ۱۰۷- بند خ	تدوین سند تحول دیجیتال در دستور کار قرار داده و در حال حاضر شرح خدمات تهیه و در مرحله عقد قرارداد اخذ خدمات مشاوره جهت تهیه سند برنامه مذکور است	تأخیر در تهیه و تصویب برنامه تحول رقمی	تسریع در اتمام و تصویب برنامه تحول رقمی
ماده ۱۰۸- بند الف	از حیث برگزاری مزایده‌ها در سامانه تدارکات دولت الکترونیک با توجه به نظارت دادستانی کل کشور بر ستاد از بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ در بستر سامانه موصوف، تدریجاً مزایده‌ها برگزار گردید و در سال ۱۴۰۴ توسعه یافت. در حال حاضر همه مزایده‌های دادگاه‌های اجرای احکام در بستر این سامانه برگزار می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیز امکان برگزاری مزایده‌های واحدهای اجرایی ثبت را در سامانه مذکور دارد اما از طرف هم‌عرض، هنوز بستری فراهم نیست. مزایده‌های مربوط به پرونده‌های ورشکستگی از آمار ثبت برخوردار نیست و در دست بررسی است.	عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط	---
ماده ۱۰۸- بند ب	در راستای ارائه تمامی خدمات ثبتی در یک سامانه یکپارچه و الکترونیکی کردن فرایندها و عدم مراجعه حضوری متقاضی، موضوع واگذاری سامانه جامع هوشمند در خصوص خدمات حضوری املاک در سراسر کشور، این مهم از تاریخ ۲۲/۱۱/۱۴۰۳ به شرح ذیل در پلتفرم کاتب، و از طریق بستر اینترنت برای کلیه متقاضیان مورد	پیچیدگی و زمان‌بر بودن فرایندهای اداری	پیگیری و همکاری همه‌جانبه دستگاه‌ها

پیشنهاد دستگاهها	دلایل عدم تحقق	اقدامات انجام شده	ماده/بند/جزء/تبصره
		<p>بهره‌برداری قرار گرفته است. اجمال این فرایندها می‌تواند به موارد ذیل اشاره کرد: فهرست فرایندها شامل اصلاح ملک، تجمیع، تفکیک، تقاضای تکمیل اطلاعات، مالکیت ملک، جهت گواهی، درخواست سند، سایر، وضعیت ثبتی، استعلام املاک دولتی، برداشت شمیم، تعیین وقت، تغییر وضعیت، سند المثنی، فسخ نامه، مکاتبات اجرا، مکاتبات دادگاه و مکاتبات دفاتر اسناد رسمی باشد. شایان ذکر است متقاضی با ارسال شناسه یکتای سند مالکیت به مالک در پایان فرایند صدور سند پیامک می‌گردد. با توجه به برنامه‌های پیش‌بینی شده شناخت، بازطراحی و بازخوانی فرایندهای املاک و ایجاد سامانه‌های مورد نظر از جمله کاتب، ثبت آنی و ... در دستور کار این سازمان قرار داشته و در حال حاضر بالغ بر ۳۰۰ ساعت جلسه کارشناسی با پیمانکار برنامه (شرکت رایان پردازش کاوش) برگزار و علاوه بر راه‌اندازی سامانه کاتب سایر سامانه‌ها در حال به‌روزرسانی می‌باشد. مساحت صدور سند مسکونی روستایی تا پایان تیر ماه ۱۴۰۴، ۱۱۲۳۶۹۰۱ هکتار می‌باشد. مساحت صدور سند مسکونی روستایی تا پایان تیرماه ۱۴۰۴، ۱۳۶۶۹۶ هکتار است. مساحت صدور سند شهرهای زیر ۲۵ هزار جمعیت تا پایان بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳، ۸۴۳۹۰ هکتار است. مساحت صدور سند سایر دستگاه‌ها تا پایان تیرماه ۱۴۰۴، ۲۰۱۴۱۳۳ هکتار است. مساحت صدور سند شهری تا پایان تیرماه ۱۴۰۴، ۷۰۴۴۷۸ هکتار است.</p>	
پیش‌بینی/افزایش اعتبار در بودجه سنواتی	اعتبار ناکافی یا عدم پیش‌بینی اعتبار در بودجه سنواتی	<p>در سامانه ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری در حال حاضر اقدامات فنی به‌منظور ایجاد تمهیدات لازم جهت اخذ امضای الکترونیک فراهم گردیده است و کلیه فرایندهای اصلی ثبت شرکت‌ها از جمله تأسیس، تغییرات، ثبت دفاتر قانونی، ثبت شعب، درخواست اظهارنامه و گواهی‌ها با امضای الکترونیک است. شیوه‌نامه خدمات غیرحضورى دفاتر اسناد رسمی به شماره ۱۰۰/۱۴۰۳/۳۷۷۷۰ مورخ ۲۱/۱۲/۱۴۰۳ تهیه شده است. بر این اساس کلیه اسناد رسمی در دفاتر اسناد رسمی با امضای الکترونیک تنظیم می‌گردد. این امر به‌صورت پایلوت در ۵ استان کشور آغاز شده است تا پس از بررسی‌های لازم به‌صورت سراسری اجرا گردد. اسناد امضا شده با امضای الکترونیک از نظر قانونی دارای اعتبار کامل</p>	ماده ۱۰۸- بند پ

پیشنهاد دستگاه‌ها	دلایل عدم تحقق	اقدامات انجام شده	ماده/بند/جزء/تبصره
		<p>است. اجرای این امر نیز مستلزم ایجاد زیرساخت فنی است که در دست اقدام است. (بخش کامل نشده اجرای حکم) همچنین بر اساس بررسی‌های انجام شده توسط سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی، امکان دریافت گواهی‌های عدم سوء پیشینه‌های اشخاص از طریق زندان‌ها دریافت می‌شود که بر اساس بررسی‌های انجام شده، مشکلی بر اعلام آن نیست و در دست اقدام است. همچنین بر اساس بررسی‌های انجام شده، بر اساس اعلام زندان‌ها نیز مشکلی در ارسال درخواست و صدور گواهی عدم سوء پیشینه وجود ندارد و به زودی اعلام خواهد گردید.</p> <p>در حال حاضر اقدامات لازم جهت اخذ امضای الکترونیک برای کلیه فرایندهای اصلی ثبت شرکت‌ها از جمله تنظیم اظهارنامه، ثبت نام‌نامه، تقاضانامه، ثبت صورت‌جلسات مجامع با امضای الکترونیک و گواهی‌ها، و شیوه‌نامه خدمات غیرحضورى دفاتر اسناد رسمی به شماره ۱۰۰/۱۴۰۳/۳۷۷۷۰ مورخ ۲۱/۱۲/۱۴۰۳ و ثبت نام دفاتر اسناد رسمی به نام دفاتر ازدواج و طلاق نیز در جلسه مورخ ۲۱/۱۱/۱۴۰۳ در دست اقدام است. همچنین فرایندهای مربوط به ثبت ازدواج و طلاق نیز به منظور کاهش مراجعات حضوری و جلوگیری از جعل اسناد و تسریع در انجام امور در دست بررسی است. بر اساس بررسی‌های انجام شده، تاکنون مشکلی در دریافت گواهی‌ها گزارش نشده است.</p>	
پیش‌بینی/افزایش اعتبار در بودجه سنواتی	عدم وجود زیرساخت/ارائه خدمات الکترونیک	<p>عملکرد ۱۴۰۳: سرویس‌های مرتبط با ابلاغ در مرکز ملی تبادل اطلاعات کشور پیاده‌سازی شده است. سازمان‌های حکومتی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی متصل شده و ابلاغ‌های فاز پایلوت را از طریق سامانه ابلاغ ارسال کرده‌اند. افزایش دستگاه‌های بهره‌بردار و آغاز بهره‌برداری عملیاتی دستگاه‌های اجرایی از سامانه ابلاغ به دلیل کثرت ابلاغیه‌ها و حجم فایل‌های پیوستی منوط به توسعه سامانه‌ها و تقویت زیرساخت مستقل و پیش‌بینی استقرار سامانه‌ها و تجهیزات امنیتی کارآمد و پیشرفته برای ابلاغ‌های غیر قضایی می‌باشد. سایر دستگاه‌های درخواست‌دهنده زیرساخت‌های لازم را ندارند.</p> <p>عملکرد پس از ابلاغ برنامه: بررسی موضوع در تاریخ ۱۱/۰۴/۱۴۰۳ با دعوت از نمایندگان سازمان ثبت اسناد و</p>	ماده ۱۰۹

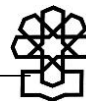
ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاهها
	<p>املاک کشور (عدم حضور در جلسه)، کانون سردفتران و دفتر باران، نمایندگان اداره کل امور حقوقی و قوانین، مدیریت فناوری و تحول دیجیتال، شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین و اداره کل وصول حق بیمه برگزار گردید.</p> <p>با توجه به جلسات برگزار شده با وزارت دادگستری، مراتب طی نامه‌های ۸۵۴۸/۱۱۳۷ و ۶۳۳۰/۱۱۳۵، اقدام و نهایتاً موضوع جهت اجرایی شدن توسط مدیریت محترم فناوری و تحول دیجیتال طی نامه شماره ۲۹/۱۰/۲۰۲۴ در مورخ ۱۲/۰۹/۱۴۰۲ به شرکت خدمات ماشینی ابلاغ شده است.</p> <p>سرویس «دریافت فایل ابلاغیه» به عنوان پیش نیاز «سرویس ثنا» از سوی سازمان تأمین اجتماعی به قوه قضایی ارائه شده است. (موضوع نامه شماره ۶۱۰۰/۱۳۰۳/۱۶۳۳ مرکز فناوری اطلاعات آمار و محاسبات سازمان تأمین اجتماعی) طی پیگیری‌های متعدد انجام شده از قوه قضایی، مجوز بهره‌برداری وب سرویس‌های «استعلام دارا بودن ثنا»، «درج در سامانه ابلاغ» و «درج یا به روز رسانی واحدهای سازمانی ابلاغ» طی نامه شماره ۱۵۵۰/۱۳۸۳، مورخ ۰۸/۰۵/۱۴۰۲ مرکز آمار و فناوری اطلاعات آن قوه به سازمان تأمین اجتماعی ارائه گردیده است. در این راستا سرویس‌های مذکور از سازمان فناوری اطلاعات ایران دریافت و پیاده‌سازی در «سامانه ابلاغ الکترونیک» صورت پذیرفته است.</p> <p>این موضوع همچنان طی برگزاری جلسات متعدد با حضور کارشناسان قوه قضایی و نمایندگان حوزه فناوری و تحول دیجیتال سازمان، اداره کل حقوقی و قوانین و شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تأمین در دست بررسی و اقدام قرار دارد.</p>		
ماده ۱۱۰	آیین نامه پس از تدوین مورخ ۱۹ اسفند ماه به معاون اول محترم رئیس جمهور ارسال شد و سپس سه جلسه در کمیسیون تخصصی مدیریت و سرمایه انسانی دولت برگزار گردید و هم اکنون در مرحله ابلاغ هیئت وزیران قرار دارد.	در حال انجام	پیگیری و راهبری و نهایی‌سازی امر توسط دولت
ماده ۱۱۱- بند الف	آمارهای پایه‌ای لازم برای محاسبات رشد بهره‌وری کل عوامل تولید توسط مراجع آماری محاسبه منتشر نشده است.	عدم دسترسی به داده‌های آماری قابل استناد و به هنگام	جلب همکاری و مشارکت در تولید داده‌های آماری با مراجع ذی‌ربط

ماده/بند/جزء/تبصره	اقدامات انجام شده	دلایل عدم تحقق	پیشنهاد دستگاهها
	نظام ملی بهره‌وری در اردیبهشت ۱۴۰۴ ابلاغ شده است. پیش‌نویس دستورالعمل برای تصویب از سوی سازمان ملی بهره‌وری به شورای راهبری برنامه ارائه شده است.		
ماده ۱۱۱- بند ب	دستورالعمل افزایش نقش شرکت‌های دانش‌بنیان هنوز در حال انجام است و فراخوان ملی برای جمع‌آوری پیشنهادهای منتشر شده است.	عدم تصویب آیین‌نامه‌ها و سایر اسناد لازم‌التصویب	---

۳-۳. ارزیابی محتوایی عملکرد فصل نظام اداری

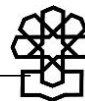
جدول ۸. ارزیابی محتوایی عملکرد فصل نظام اداری قانون برنامه هفتم پیشرفت تا پایان شهریور ۱۴۰۴

ماده/بند/جزء/تبصره	مفاد بند	نتیجه ارزیابی
ماده ۱۰۴/ابزراحی و اصلاح روش‌های انجام کار	--	اقدامات درخصوص بازطراحی و اصلاح روش‌های انجام کار تا حد زیادی مؤثر بوده است، اما نیاز به کار بیشتر در زمینه تسهیل فرایندها و استفاده کامل از فناوری‌های نوین جهت بهبود عملکرد و افزایش بهره‌وری در برخی دستگاه‌ها احساس می‌شود.
ماده ۱۰۴/ کاهش مجموع کارکنان دستگاه‌های اجرایی	---	اگرچه هدف کمی مقرر شده مبنی بر کاهش ۱۵ درصدی تعداد کارکنان دولت منطقی نبوده و تکلیف ما لا یطاق محسوب می‌شود اما با این حال سازمان اداری و استخدامی کشور برنامه‌ی جایگزینی به منظور مدیریت اندازه دولت و متناسب‌سازی تعداد کارکنان ارائه نداده است.
ماده ۱۰۴/ کاهش ساختمان‌ها و فضاهای اداری دولتی به‌استثنای مدارس دولتی	---	براساس نظرات دستگاه‌ها، کاهش ساختمان‌ها و فضاهای اداری دولتی به‌استثنای مدارس دولتی به طور کامل تحقق نداشته است و بایستی به‌طور جدی مدنظر قرار گیرد تا با بهینه‌سازی فضاهای اداری و استفاده بهینه از منابع در راستای کاهش هزینه‌ها و افزایش کارایی دولت اقدام شود.
ماده ۱۰۴/ واگذاری وظایف و اختیارات قابل واگذاری به سطوح استانی و شهرستانی	---	نیاز به تسریع و تقویت فرایند واگذاری وجود دارد. برخی دستگاه‌ها هنوز با چالش‌هایی در تقسیم مسئولیت‌ها و توانمندسازی سطوح استانی و شهرستانی روبه‌رو هستند که نیاز به اقدامات تکمیلی دارد.
ماده ۱۰۴/ انجام کلیه معاملات دولت به صورت الکترونیکی	---	تحقق نسبی در این زمینه مشاهده می‌شود، اما هنوز برخی دستگاه‌ها در پیاده‌سازی کامل سیستم‌های الکترونیکی برای معاملات دولت با چالش‌هایی در زمینه امنیت، زیرساخت و یکپارچگی روبه‌رو هستند. نیاز به تسریع در فرایندها و بهبود سیستم‌ها برای تحقق ۱۰۰ درصدی وجود دارد.
ماده ۱۰۴/ ارائه کلیه خدمات دولت به شهروندان به صورت الکترونیکی	---	نظارت و بهبود کیفیت خدمات الکترونیکی باید تقویت شود تا تمامی خدمات به‌طور کامل و بدون مشکل به شهروندان ارائه گردد.

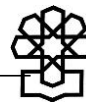
ماده/بند/ جزء/تبصره	مفاد بند	نتیجه ارزیابی
ماده ۱۰۴ / بهبود رتبه کشور در شاخص توسعه دولت الکترونیکی	بهبود رتبه کشور در شاخص توسعه دولت الکترونیکی	مفاد این بند در بند «ث» ماده ۱۰۷ تکرار شده است.
۱۰۴/تبصره	رعایت ملاحظات بومی و داخلی در پایش و گزارش سنجش‌های عملکردی اصلاح نظام اداری و توسعه دولت الکترونیکی	آیین‌نامه‌ای در جهت بهبود شاخص دولت الکترونیکی کشور با توجه به شرایط موجود کشور تهیه نشده است این در حالی است که این شاخص هر دو سال مورد سنجش قرار می‌گیرد و عدم تهیه آیین‌نامه این بند در یک سال گذشته، غیرقابل توجیه است.
۱۰۵ / الف		<p>آغاز فرایندهای اجرایی توسط سازمان اداری و استخدامی کشور و اراده این سازمان یکی از نقاط قوت مهم است. اقداماتی نظیر مکاتبات اولیه (نامه شماره ۸۷۵۴۲ مورخ ۱۳/۰۹/۱۴۰۳) و برگزاری جلسات (جلسه مورخ ۱۳/۰۹/۱۴۰۳) که اولین نتیجه آن منجر به مصوبه شماره ۴۰۷۳۹ شورای عالی اداری کشور با عنوان «سند مأموریت - وظایف اساسی و الزامات اصلاح ساختار کلان وزارت جهاد کشاورزی» شده است همگی نشان‌دهنده وجود اراده قوی برای تحقق این تکلیف قانون برنامه است و اگرچه این اقدامات در مقایسه با روندهای طی شده در برنامه‌های پیشین توسعه به‌خودی‌خود دستاورد محسوب می‌شوند موفقیت آن در گروهی اقدامات بعدی است.</p> <p>شکاف میان فرایندهای آغاز شده و نتایج ملموس، نقطه‌ضعف اصلی عملکرد دولت است. همچنین با گذشت یک سال از برنامه، تنها یک مصوبه ناظر به ساختار وزارت جهاد کشاورزی به تصویب رسیده است که اجرای آن نیز با مخالفت‌ها و مقاومت‌های شدید مواجه شده است. به این ترتیب می‌توان گفت تشکیلات موازی یا غیرضروری (جزء ۱ بند الف) دستگاه‌های اجرای (به استثنای یک وزارتخانه) به صورت مصوب حذف نشده و عملکرد شناسه ۲۳۰۰۱۲ صفر گزارش شده است. همچنین برای سایر اجزای کلیدی این بند، از جمله اصلاح فرایندهای ارائه خدمات (جزء ۲)، انتقال امور حاکمیتی و تصدی‌گری (جزء ۳) و توسعه کمی خدمات از طریق خرید (جزء ۴)، هیچ گزارش عملکرد مشخصی در اسناد ارائه نشده است. از سوی دیگر عدم تخصیص بودجه مشخص، این اصلاحات را به یک تکلیف فاقد منابع تبدیل کرده و اراده اجرایی دولت برای پیشبرد آن را زیر سؤال می‌برد.</p> <p>همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، گزارش تحقق ۱۰۰ درصدی در کاهش واحدهای سازمانی (شناسه ۲۳۰۰۱۰) با توجه به چالش «عدم همکاری دستگاه‌ها» فاقد اعتبار تحلیلی است و ضعف در نظام سنجش عملکرد را نشان می‌دهد. چالش گزارش‌شده تحت عنوان «عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط»، طبق شواهد موجود به نظر یک مانع ساختاری و سیاسی جدی است. گزارش‌های غیررسمی حاکی از آن است که برخی وزارتخانه‌ها در برابر اجرای اصلاحات مقاومت کرده و حتی خود را از شمول حکم قانونی مستثنی</p>

ماده/بند/ جزء/تبصره	مفاد بند	نتیجه ارزیابی
		می‌دانند. این مقاومت، اراده لازم برای اجرای اصلاحات بنیادین را تضعیف کرده و هدف اصلی قانون را به خطر می‌اندازد.
۱۰۵/ب		بر اساس گزارش عملکرد، برای این حکم که مهلت آن پایان سال اول برنامه بوده، تحقق ۱۰۰ درصدی ادعا شده است. اقدام مشخص گزارش شده، ارسال مصوبه «ساماندهی نهادهای شورایی غیرفعال» به دفتر رئیس جمهور جهت طی مراحل تصویب است. باین حال، در همان گزارش، «پیچیدگی و زمان بر بودن فرایندهای اداری» به عنوان دلیل عدم تحقق ذکر شده که با ادعای تحقق ۱۰۰ درصدی در تناقض است.
۱۰۶/الف	محدودیت اختیارات قانونی دستگاه‌های اجرایی در به کارگیری نیروی انسانی	با توجه به اینکه در جذب و به کارگیری نیروی انسانی در بسیاری از دستگاه‌های اجرایی احتمال غلبه مصالح بخشی بر منافع عمومی و مصالح فرابخشی وجود دارد، بنابراین این حکم می‌تواند بستر مناسبی برای جلوگیری از رشد نامتوازن نیروی انسانی دولت محسوب شده و موجب صرفه جویی در هزینه‌های عمومی گردد.
۱۰۶/ب	همانندی کارکنان قراردادی و رسمی در مأموریت و نقل و انتقال اختیار به دولت جهت وضع فوق العاده خاص مشمول کشور	بند «ب» ماده (۱۰۶) اجازه تدوین ضوابط نقل و انتقال کارکنان را تا پایان سال دوم برنامه به دولت داده است. اگرچه این حکم از جنس تکلیف نبوده اما فرصت مناسبی به منظور ساماندهی ضوابط نقل و انتقال و تشبیت اختیار دولت در نقل و انتقال کارکنان جدیدالورود (مستخدمین پس از ابلاغ برنامه هفتم) بین دستگاه‌های اجرایی و درون شهرستان محل خدمت است. با این حال سازمان اداری و استخدامی تا کنون اقدامی در این خصوص انجام نداده است. در خصوص جزء (۳) این بند شایان ذکر است که براساس پیشنهاد مرکز پژوهش‌های مجلس اصلاحاتی در متن حکم مذکور اعمال شد که براساس آن اختیارات قابل توجهی در خصوص افزایش هدفمند حقوق گروه‌های مختلف حقوق بگیر به دولت داده شد که این مسئله در صورت اجرای مناسب می‌تواند موجب ارتقای عدالت محوری در نظام پرداخت و جبران خدمات کارکنان دولت گردد.
۱۰۶/پ		بر اساس بند «پ» ماده (۱۰۶) مهلت استقرار سامانه نظارت و ارزیابی آموزش کارکنان دولت ظرف ۳ ماه از لازم الاجرا شدن قانون برنامه هفتم در نظر گرفته شده اما تاکنون اقدامی در این خصوص انجام نشده است.
۱۰۶/ت		سازمان اداری و استخدامی کشور در خصوص نیازسنجی آموزشی مدیران موضوع بند «ت» ماده (۱۰۶) تا کنون اقدام قابل توجهی انجام نداده و دوره‌های آموزشی مدیران به منوال سابق در حال اجرا است.
۱۰۷/الف	دستگاه‌های اجرایی مراکز داده اصلی و پشتیبان خود را به زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند متصل نمایند	پیوستن دستگاه‌ها به ابر دولت امری زمان بر و نیازمند در نظر گرفتن تمامی زیرساخت‌های فنی با لحاظ اصول امنیتی است. به نظر پیشنهاد دولت در جهت استمهال اجرای این حکم وارد است اما نه برای تمام طول دوره برنامه. اجرای این حکم در یک سال امری نشدنی است. دیتاست‌های دستگاه‌های اجرایی هنوز در مراحل اولیه بلوغ خود هستند و طبعاً برای ارتقای آنها و به تبع انتقال آنها به ابر دولت نیازمند هزینه و تخصیص بودجه و همچنین در نظر گرفتن زمان معتنا بهی است. به نظر می‌رسد دول در سال اول

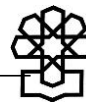
ماده/بند/ جزء/تبصره	مفاد بند	نتیجه ارزیابی
		صرف در حال شناسایی وضعیت موجود در این زمینه بوده است و باید در سال دوم و سوم اجرای این حکم را نهایی کند.
۱۰۷/ب	اصلاح ساختار سازمانی واحدهای فناوری اطلاعات دستگاه‌های اجرایی	دولت در این بند چنین گزارش کرده که ضرورت احصاء و ابلاغ معیارهای بومی گزینی بر اساس بخشنامه ۳۶۹۴۸۸ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۷ سازمان اداری و استخدامی کشور انجام شده، در حالی که این بخشنامه اصلا در خصوص مفاده تبصره ماده ۱۰۴ نیست. در خصوص تصویب آیین‌نامه نیز صرفا بیان شده که جلساتی در جهت طرح پیش‌نویس تشکیل گردیده‌است لذا دولت در اجرای این بند تعلل کرده و آیین‌نامه این بند باید در یکسال اول حداقل به تصویب می‌رسید.
۱۰۷/ب/تبصره	آیین‌نامه اجرایی شرح وظایف و ساختار تشکیلاتی عزل و نصب مدیران و نحوه نظارت این بند توسط سازمان اداری و استخدامی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب هیئت وزیران برسد	سازمان اداری و استخدامی کشور مبتنی بر نقشه راه دولت هوشمند و در راستای اجرای این حکم، آیین‌نامه‌ای را به دستگاه‌ها ابلاغ کرده است که بر اساس آن شیوه‌نامه اجرای حکمرانی داده‌مبنا برای دستگاه‌های اجرایی مشخص شده است و هر کدام از دستگاه‌ها ملزم به ارائه مهم‌ترین پروژه داده‌ای خود به سازمان اداری و استخدامی کشور شده‌اند. به نظر می‌رسد ناظر محترم از این کار مهم سازمان اداری و استخدامی کشور غافل بوده است. به‌طور کلی انجام این کار از طرف سازمان اداری و استخدامی کشور در سال اول برنامه به نظر مهم تلقی می‌شود.
۱۰۷/پ	نظارت بر اجرای چرخه هوشمندسازی و تدوین چارچوب اجرایی آن، اصلاح فرایندها و استقرار نظام حکمرانی داده مبنا	سازمان اداری و استخدامی کشور راه‌اندازی سامانه‌های نرم‌افزاری براساس ابلاغیه شماره ۱/۱۷۲۵۵۱ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۳ صادره از سوی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و در اجرای تکالیف مقرر در قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، ایجاد و راه‌اندازی هرگونه سامانه نرم‌افزاری جدید با گستره ملی و فرابخشی منوط به اخذ مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. هدف از این اقدام، جلوگیری از موازی کاری، کاهش هزینه‌های دولت و یکپارچه‌سازی سامانه‌های اجرایی است. مطابق این ابلاغیه، مجوز صادره از وزارتخانه به‌عنوان یکی از مستندهای الزامی در فرایند رسیدگی و پرداخت هزینه‌های مربوط به سامانه‌های جدید توسط ذی‌حساب آن دستگاه‌های اجرایی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. برای اجرای دقیق این فرایند، کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند: ظرف مدت دو هفته مشخصات تمامی سامانه‌های نرم‌افزاری موجود خود را از طریق سامانه خدمات الکترونیک سازمان فناوری اطلاعات ایران ثبت کنند.
۱۰۷/ت	طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک و حذف سامانه‌های موازی و اخذ مجوز از وزارت ارتباطات بابت راه‌اندازی هرگونه سامانه جدیدی	سازمان اداری و استخدامی کشور راه‌اندازی سامانه‌های نرم‌افزاری براساس ابلاغیه شماره ۱/۱۷۲۵۵۱ مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۳ صادره از سوی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و در اجرای تکالیف مقرر در قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، ایجاد و راه‌اندازی هرگونه سامانه نرم‌افزاری جدید با گستره ملی و فرابخشی منوط به اخذ مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. هدف از این اقدام، جلوگیری از موازی کاری، کاهش هزینه‌های دولت و یکپارچه‌سازی سامانه‌های اجرایی است. مطابق این ابلاغیه، مجوز صادره از وزارتخانه به‌عنوان یکی از مستندهای الزامی در فرایند رسیدگی و پرداخت هزینه‌های مربوط به سامانه‌های جدید توسط ذی‌حساب آن دستگاه‌های اجرایی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. برای اجرای دقیق این فرایند، کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند: ظرف مدت دو هفته مشخصات تمامی سامانه‌های نرم‌افزاری موجود خود را از طریق سامانه خدمات الکترونیک سازمان فناوری اطلاعات ایران ثبت کنند.

نتیجه ارزیابی	مفاد بند	ماده/بند/ جزء/تبصره
<p>یک نفر نماینده واجد شرایط (به‌همراه اطلاعات هویتی و شماره تماس) را جهت هماهنگی‌های آتی به سازمان مذکور معرفی کنند.</p> <p>ابلاغیه شماره ۱/۴۱۸۶ مورخ ۱۴۰۴/۰۱/۱۹ وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در اجرای مفاد بند «ت» ماده (۱۰۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و برای تحقق اهداف دولت الکترونیکی و هوشمندسازی، کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مستقل مکلف شده‌اند با رعایت قوانین مرتبط از جمله «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» و «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار»، نسبت به طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک در واحدهای ستادی خود اقدام کرده و سامانه‌های موازی را در چارچوب برنامه تحول دیجیتال حذف کنند. در همین راستا و برای ایفای تعهدات قانونی وزارت ارتباطات در قبال فصل ۲۳ قانون برنامه هفتم، دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند ظرف دو هفته اقدام‌های زیر را انجام دهند:</p> <p>تکمیل فرم شناسنامه نرم‌افزاری در درگاه خدمات الکترونیک سازمان فناوری اطلاعات ایران، برای کلیه سامانه‌های ستادی، عمومی یا پشتیبانی موجود در حوزه‌هایی مانند: مالی، منابع انسانی، تدارکات، قراردادهای، اموال و دارایی‌ها، پروژه‌ها، ارزیابی عملکرد، مکاتبات و دبیرخانه، HSE، امور حقوقی و سایر سامانه‌های مرتبط. همچنین در صورت وجود تفاوت میان سامانه‌های دستگاه مادر با سازمان‌ها، شرکت‌های تابعه و ادارات کل استانی، شناسنامه‌های جداگانه باید تکمیل و ارائه شوند. ارائه فهرست اقدام‌های انجام شده توسط دستگاه در راستای اجرای تکالیف مقرر در بند «ت» ماده (۱۰۷) قانون.</p> <p>ارائه برنامه عملیاتی شامل زمان‌بندی دقیق اقدام‌های دستگاه برای طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک، مطابق تکالیف قانونی مذکور.</p> <p>۲. فرایند درخواست برای ایجاد سامانه توسط دستگاه‌های اجرایی.</p> <p>دستگاه‌های اجرایی برای ایجاد سامانه جدید موظف‌اند درخواست خود را از طریق تکمیل «شناسه سامانه‌های نرم‌افزاری» در درگاه eservices.ito.gov.ir وابسته به سازمان فناوری اطلاعات ثبت کنند. پس از ثبت، درخواست در مرحله نخست توسط کمیته فنی این سازمان بررسی می‌شود و در ادامه در کارگروه راهبری مطرح خواهد شد. در صورتی که مستندهای مورد نیاز به‌طور کامل ارائه شده باشد، حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری درباره درخواست تصمیم‌گیری و نتیجه نهایی اعلام می‌شود.</p> <p>براساس آمار سازمان فناوری اطلاعات، تاکنون ۳۳ سامانه در چارچوب این فرایند مورد بررسی قرار گرفته است. از این تعداد، ۱۰ سامانه توسط این سازمان شناسایی شده که با توجه به ماهیت موازی و غیرضروری بودن آنها، از راه‌اندازی‌شان پیشگیری به‌عمل آمده است. همچنین ۲۳ درخواست رسمی برای ایجاد سامانه‌های جدید دریافت شده که از این میان، ۱۴ مورد همچنان در دست بررسی قرار دارد، برای ۱۵ سامانه مجوز ایجاد صادر شده و صدور مجوز برای ۴ سامانه نیز به‌دلیل ملاحظات کارشناسی متوقف شده است.</p>		
<p>بر اساس این بند وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور باید آیین‌نامه اجرایی این بند را تهیه می‌کردند. با گذشت یک سال هنوز آیین‌نامه‌ای در این زمینه از طرف وزارت ارتباطات تهیه نشده است. سازمان اداری و</p>	<p>ارتقای شاخص‌های ملی و بین‌المللی از جمله شاخص</p>	<p>۱۰۷/ث</p>

نتیجه ارزیابی	مفاد بند	ماده/بند/ جزء/تبصره
<p>استخدامی مدعی است که این تکلیف را با تعیین معیارهای بومی گزینی بر اساس بخشنامه ۳۶۹۴۸۸ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۷ انجام داده است در حالی که این آیین نامه در خصوص بومی گزینی در استخدام است نه ایجاد شاخص های «بومی» و «ملی» برای شاخص توسعه دولت الکترونیک. در هر صورت آیین نامه ای در جهت بهبود شاخص دولت الکترونیکی کشور با توجه به شرایط موجود کشور تهیه نشده است این در حالی است که این شاخص هر دو سال مورد سنجش قرار می گیرد و عدم تهیه آیین نامه این بند در یک سال گذشته، غیرقابل توجیه است.</p>	<p>بین المللی توسعه دولت الکترونیک با رعایت ملاحظات و معیارهای بومی و داخلی و قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی</p>	
<p>بررسی «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند» و پنجره های دستگاهی حاکی از آن است که حدود ۹۸/۵ درصد دستگاه ها به پنجره ملی متصل هستند. تا خرداد ۱۴۰۴ از تعداد ۱۸۶ دستگاه اجرایی، ۱۴۹ دستگاه به پنجره ملی متصل و ۲ دستگاه هنوز متصل نشده اند. ۳۵ دستگاه نیز جزو موارد عدم مصداق جهت اتصال به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند قرار گرفته اند. از ۱۴۹ دستگاه متصل به پنجره، ۸۶ دستگاه ۱۰۰ درصد و ۱۳ دستگاه کمتر از ۲۰ درصد خدمات قابل اتصال خود را به پنجره ملی متصل نموده اند. همچنین از مجموع ۳۵۰۵ خدمت قابل اتصال، ۲۱۲۷ خدمت به پنجره ملی متصل شده اند که تعداد ۷۸۰ خدمت پس از تأیید توسط کمیته نظارتی به صورت هوشمند ارائه می شوند. بر همین اساس تا خرداد ۱۴۰۴، ۱۹ دستگاه ۱۰۰ درصد و ۸ دستگاه کمتر از ۲۰ درصد خدمات مشمول اتصال خود را به صورت هوشمند ارائه می کنند. ۲۸ دستگاه نیز هیچیک از خدمات خود را به صورت هوشمند ارائه نمی نمایند. تعداد کاربران ثبت نام شده در پنجره ملی ۶۲/۹ میلیون نفر می باشد که ۵۱/۷ میلیون نفر تا سطح ۲ و تعداد ناچیزی در سطوح ۳ و ۴ احراز هویت شده اند. تعداد تراکنش های انجام شده از طریق پنجره ملی دولت هوشمند از مسیر مرکز ملی تبادل اطلاعات از سال ۱۳۹۶ تاکنون (سال ۱۴۰۴) سیر صعودی داشته و طی دوره فروردین ۱۴۰۳ تا اردیبهشت ۱۴۰۴، ۱/۱ میلیارد تراکنش می باشد که ۲۳/۶ میلیون تراکنش (۲ درصد) به دلیل عدم پاسخگویی صحیح از سوی دستگاه های سرویس دهنده ناموفق بوده است. بدین ترتیب کیفیت ارائه خدمات از طریق پنجره ملی و از مسیر مرکز ملی تبادل اطلاعات ۹۸٪ می باشد.</p>	<p>دستگاه های اجرایی خدمات خود را تا پایان سال اول اجرای برنامه به صورت برخط و امن ارائه نموده و حداقل سالانه بیست درصد (۲۰٪) از خدمات الکترونیکی خود را برای کلیه اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی بالای هجده سال از طریق «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند» به صورت هوشمند و بدون مراجعه حضوری و دخالت عامل انسانی یا اخذ مدارک و مستندات به صورت دستی ارائه نمایند.</p>	<p>۱۰۷/ج</p>
<p>گزارش ارائه شده در خصوص حکم نیست. حکم بیان می دارد که تمامی پایگاه های موضوع قانون مدام باید تا پایان سال اول برنامه به گونه ای تکمیل گردند که هیچگونه استعمال کاغذی دیگری وجود نداشته باشد؛ لذا ارزیابی صورت گرفته به تکمیل پایگاه های پایه قانون مدام نمی پردازد. بر اساس بررسی های صورت گرفته، اتفاق خاصی در اجرای این حکم در یک سال اخیر در خصوص ارتقا و تکمیل پایگاه های اطلاعات پایه صورت نگرفته است و هر کدام از پایگاه ها و دستگاه های متولی آن ها به روش سابق به جمع آوری داده و اطلاعات و نگاه داری آنها مشغول بوده اند.</p>	<p>به روز رسانی پایگاه های اطلاعات پایه موضوع قانون مدام</p>	<p>۱۰۷/چ</p>

نتیجه ارزیابی	مفاد بند	ماده/بند/ جزء/تبصره
<p>کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی گزارشی از عملکرد این بند به مجلس ارائه نکرده است. گزارش ۴ صفحه‌ای ارائه شده از عملکرد مختصر کارگروه بوده درحالی‌که کارگروه باید گزارش عملکرد دستگاه‌های متولی پایگاه‌های اطلاعات پایه را به مجلس ارسال می‌کرد.</p>	<p>گزارش تحقق این بند توسط کارگروه تعامل‌پذیری به مجلس</p>	<p>۱۰۷/چ</p>
<p>اقدامات و ارزیابی دولت مورد تأیید است.</p>	<p>تهیه برنامه تحول رقومی هر دستگاه اجرایی با رعایت قانون مدام و سازوکارهای تأمین مالی آن به تصویب هیئت وزیران در سال اول برسد</p>	<p>۱۰۷/خ</p>
<p>در حال حاضر همه مزایده‌های دادگاه‌های اجرای احکام در بستر این سامانه برگزار می‌شود. مزایده‌های سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و پرونده‌های ورشکستگی هنوز انجام نمی‌شود و در حال بررسی است. تمام مزایده‌های اموال موضوع ماده ۳۰ قانون مبارزه با مواد مخدر از طریق سامانه ستاد برگزار می‌گردد. دستورالعمل نحوه استفاده از تضامین بدل از تضامین نقدی هنوز به تصویب نرسیده است. این دستورالعمل باید ظرف سه ماه از ابلاغ قانون به تصویب می‌رسید.</p>	<p>قوه قضائیه مکلف است مزایده‌های شعب اجرای احکام و امور ورشکستگی را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار کند و وزارت صنعت نیز باید امکان برگزاری این مزایده‌ها را فراهم کند. همچنین، تضمین نقدی برای شرکت در مزایده‌ها باید به حساب مشخص شده در سامانه واریز شود و در صورت عدم پرداخت بقیه مبلغ توسط برنده، تضمین به نفع دولت ضبط می‌شود. ستاد مبارزه با مواد مخدر نیز باید مزایده‌ها را از طریق این سامانه برگزار کند و وزارت دادگستری هر شش ماه یک‌بار گزارش</p>	<p>۱۰۸/الف</p>

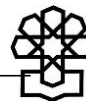

ماده/بند/ جزء/تبصره	مفاد بند	نتیجه ارزیابی
	عملکرد را به مجلس ارائه دهد.	
۱۰۸/ب	ایجاد زیرساخت‌های لازم در طول سال‌های برنامه نسبت به صدور کلیه اسناد مالکیت (به‌استثنای وسایل نقلیه موتوری) به صورت الکترونیکی در پایگاه ملی اسناد و املاک و حدنگاری (کاداستر) کشور با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی	اسناد مالکیت با جزئیات ذکر شده توسط سازمان ثبت اسناد و املاک در حال ثبت است و در حال انجام است.
۱۰۸/پ	قوه قضائیه مکلف است برای دریافت خدمات ثبتی، احراز هویت افراد را به اخذ گواهی امضای الکترونیکی مرتبط کند. اتباع خارجی فاقد حساب کاربری در سامانه ثنا، محکومان و متهمان در زندان‌ها، و افرادی که خدمات خارج از کشور دریافت می‌کنند، از این حکم مستثنی هستند.	در سامانه ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری در حال حاضر اقدامات فنی به‌منظور ایجاد تمهیدات لازم جهت اخذ امضای الکترونیک فراهم گردیده است و کلیه فرایندهای اصلی ثبت شرکت‌ها از جمله تأسیس، تغییرات، ثبت دفاتر قانونی، ثبت شعب، درخواست اظهارنامه و گواهی‌ها با امضای الکترونیک است. کلیه اسناد رسمی در دفاتر اسناد رسمی با امضای الکترونیک تنظیم می‌گردد. این امر به صورت پایلوت در ۵ استان کشور آغاز شده است تا پس از بررسی‌های لازم به صورت سراسری اجرا گردد. اسناد امضا شده با امضای الکترونیک از نظر قانونی دارای اعتبار کامل است. اجرای این امر نیز مستلزم ایجاد زیرساخت فنی است که در دست اقدام است. در حال حاضر اقدامات لازم جهت اخذ امضای الکترونیک برای کلیه فرایندهای اصلی ثبت شرکت‌ها از جمله تنظیم اظهارنامه، ثبت نام‌نامه، تقاضانامه، ثبت صورت‌جلسات مجامع با امضای الکترونیک و گواهی‌ها، و شیوه‌نامه خدمات غیرحضوری دفاتر اسناد رسمی و ثبت نام دفاتر اسناد رسمی به نام دفاتر ازدواج و طلاق هنوز اجرایی نشده و در دست انجام است.
۱۰۹	تکلیف مراجع غیرقضایی در خصوص ارسال ابلاغ‌های خود از طریق سامانه ثنا	سرویس‌های مرتبط با ابلاغ در مرکز ملی تبادل اطلاعات کشور پیاده‌سازی شده است. سرویس‌های مختلفی از جمله سرویس «دریافت فایل ابلاغیه» به‌عنوان پیش‌نیاز «سرویس ثنا» از سوی سازمان تأمین اجتماعی به قوه قضایی ارائه شده است. مجوز بهره‌برداری وب‌سرویس‌های «استعلام دارا بودن ثنا»، «درج در سامانه ابلاغ» و «درج یا به‌روزرسانی واحدهای سازمانی ابلاغ» به سازمان تأمین اجتماعی ارائه گردیده است. نتیجه آن که موضوع در دست اقدام دستگاه‌های مشمول است ولی برخی از دستگاه‌ها نظیر سازمان مالیات و ... گزارشی از اجرای این بند ارائه نداده‌اند.

ماده/بند/ جزء/تبصره	مفاد بند	نتیجه ارزیابی
۱۱۰	نظام ارزیابی عملکرد بخش عمومی	برای ارتقای نظام مدیریت عملکرد و ارزیابی شفاف دستگاه‌ها، لازم است شاخص‌های دقیق و قابل اندازه‌گیری برای ارزیابی عملکرد سازمان‌ها، مدیران و کارکنان در تمام سطوح اجرایی به کار گرفته شود. علاوه بر این، نظارت مستمر و گزارش‌دهی شفاف به عموم مردم و مقامات مسئول، باید در جهت افزایش مسئولیت‌پذیری و شفافیت در عملکرد دستگاه‌ها، تقویت شود. همچنین، برای ایجاد انگیزه در دستگاه‌های برتر و اصلاح عملکرد دستگاه‌های ضعیف، باید از مکانیزم‌های تشویقی و اصلاحی به شکل مؤثر استفاده گردد.
۱۱۱/الف و ب	نظام ملی بهره‌وری	براساس گزارش‌های ناظران اجرایی، دولت اقدامات اساسی و بنیادین برای استقرار نظام بهره‌وری انجام داده است، اما این اقدامات با تأخیر قابل توجهی نسبت به مهلت‌های قانونی صورت گرفته است. مهم‌ترین اقدامات شامل تصویب طرح نظام ملی بهره‌وری و برنامه ارتقای بهره‌وری برای بخش‌های مختلف اقتصادی بود که با چندین ماه تأخیر به تأسیس رسید. همچنین، فراخوان ملی برای تدوین دستورالعمل اجرایی افزایش نقش شرکت‌های دانش‌بنیان نیز انجام شد. با این حال، تأخیر در تصویب اسناد کلیدی و عدم تخصیص منابع مالی مناسب، باعث شد که شروع فرایند اجرایی و نظارتی به تأخیر بیفتد. این تأخیرها و مشکلات در نظام گزارش‌دهی دولت که از انعکاس دقیق اقدامات در گزارش‌های خوداظهاری جلوگیری کرده است، باعث ایجاد شکاف‌هایی در شفافیت فرایند اجرای برنامه و ارزیابی عملکرد شده است. تحلیل کیفی نشان می‌دهد که این تأخیرها می‌تواند دستیابی به اهداف رشد اقتصادی ۸ درصدی را دشوارتر کند، زیرا پایه‌های سنجش و پایش بهره‌وری دیرتر از موعد مقرر ایجاد شده‌اند. حالا چالش اصلی در مرحله «اجرای عملیاتی» است و هرگونه تأخیر بیشتر در این مرحله می‌تواند رسیدن به اهداف برنامه هفتم را در سال‌های آتی با دشواری‌های بیشتری مواجه کند. طبق تکالیف قانونی، دولت موظف بود جداول شاخص‌های بهره‌وری و طرح نظام ملی بهره‌وری را ظرف ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن برنامه تهیه و تصویب کند، اما این اقدامات با تأخیر قابل توجهی انجام شد. تصویب طرح نظام ملی بهره‌وری در تاریخ ۲۰ اسفند ۱۴۰۳ و تأیید نهایی آن در اردیبهشت ۱۴۰۴ صورت گرفت. علاوه بر این، دستورالعمل افزایش نقش شرکت‌های دانش‌بنیان هنوز در حال انجام است و فراخوان ملی برای جمع‌آوری پیشنهادهای منتشر شده است. تأخیر در این اقدامات باعث ایجاد مشکلاتی در سنجش و اجرای بهره‌وری و استفاده ناکافی از ظرفیت نوآوری برای ارتقای بهره‌وری در نظام اداری شده است.

۳-۴. ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی مربوطه

سازمان اداری و استخدامی کشور به‌عنوان متولی اصلی اصلاح ساختار، مسئولیت خود را با انجام اقدامات مقدماتی آغاز کرده است که یک نقطه مثبت حداقلی محسوب می‌شود. با این حال، عدم تحقق حتی یک مصوبه شورای عالی اداری در خصوص حذف ساختارهای موازی در سال اول و همچنین ارائه گزارش عملکرد متناقض در زمینه کاهش واحدها و ادغام

شوراهای، نشان‌دهنده چالش‌های جدی در قدرت اجرایی و نظارتی این سازمان است. این وضعیت نشان می‌دهد که علی‌رغم اراده مدیران سازمان برای اجرای قانون، این نهاد با فشارهای سیاسی و مقاومت ساختاری شدیدی از سوی سایر دستگاه‌های اجرایی مواجه است؛ چالشی که در گزارش‌های خود سازمان نیز تحت عنوان «عدم همکاری دستگاه‌ها» به آن اذعان شده است. غلبه بر این سکون‌نیامند حمایت سیاسی قاطع و پشتیبانی ریاست محترم جمهور، نهادهای نظارتی، از جمله مجلس شورای اسلامی است تا این سازمان بتواند با قدرت لازم، حذف تشکیلات غیرضروری را طبق قانون به سرانجام برساند. در این راستا شایان ذکر است که تقویت رویکرد مشارکتی سازمان اداری و استخدامی در فرایند بازطراحی ساختار دستگاه‌های اجرایی قطعاً زمینه اجرای هر چه سریع‌تر و مؤثرتر اقدامات مربوط را به دنبال خواهد داشت.

عملکرد سازمان ملی بهره‌وری ایران در سال اول برنامه، دووجهی است. از یک سو، این سازمان و دستگاه‌های همکار (به‌ویژه سازمان برنامه و بودجه) نتوانستند تکالیف کلیدی خود را در مهلت قانونی شش‌ماهه به سرانجام برسانند که یک نمره منفی بزرگ در کارنامه آن‌ها محسوب می‌شود. اما از سوی دیگر، با پیگیری‌های صورت گرفته، موفق به تصویب اسناد راهبردی «طرح نظام ملی بهره‌وری» و «برنامه ارتقای بهره‌وری بخش‌های اقتصادی» در اواخر سال اول و اوایل سال دوم برنامه شده‌اند. این اقدامات، هرچند با تأخیر، نشان‌دهنده آغاز حرکت در مسیر صحیح است. اکنون، توانایی این سازمان برای راهبری و تحقق اهداف کلان بهره‌وری کشور در گروی تسریع در تدوین شیوه‌نامه‌های اجرایی و نظارت دقیق بر اجرای برنامه‌های مصوب است.

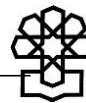
۴. فصل سوم - جمع‌بندی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی برای ارتقای تحقق مفاد فصل ۲۳ (اصلاح نظام اداری)

اصلاحات ساختاری و عملکردی در نظام اداری کشور، به‌ویژه در راستای کاهش تصدی‌گری دولت و ارتقای بهره‌وری، از اهمیت بالایی برخوردار است. بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که با وجود تلاش‌های صورت گرفته در راستای اصلاحات، همچنان چالش‌هایی از قبیل عدم همکاری دستگاه‌ها، مشکلات ساختاری در فرایندهای اجرایی و کمبود منابع مالی وجود دارد که مانع از تحقق کامل اهداف برنامه‌ها شده است. بنابراین، برای موفقیت بیشتر، ضروری است که مدل‌های مشارکت‌طلبی و همکاری بین‌بخشی تقویت شده و فرایندهای نظارتی و ارزیابی عملکرد به‌طور دقیق‌تری پیاده‌سازی شود.

جدول ۹. جمع‌بندی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی

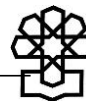
پیشنهادها	ماده/بند / جزء/تبصره
سازمان اداری و استخدامی کشور باید ملاحظات اجرایی ایجاد یک شاخص بومی و ملی برای توسعه دولت الکترونیک را طراحی کند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات باید با توجه به این شاخص‌ها، ظرفیت‌های کشور را در زمینه شاخص EGDی بررسی کرده و در جهت بهبود رتبه کشور در این زمینه اقدام نماید. به عبارت بهتر نه سازمان اداری و استخدامی	ماده ۱۰۴

پیشنهادها	ماده/بند/ جزء/تبصره
<p>کشور و نه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به وظیفه خود در این بند و بند مرتبط آن (بند «ث») عمل نکرده‌اند لذا پیشنهاد سیاستی در این قسمت، عمل به قانون در زمان پیش‌رو است.</p> <p>موضوع واگذاری وظایف و تصدی‌های قابل‌واگذاری به استان‌ها، شهرداری‌ها و بخش خصوصی به‌صورت ویژه بایستی در دستور کار دولت باشد تا با همکاری کامل سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت کشور اقدامات مؤثر و عملیاتی در این باره صورت پذیرد.</p>	
<p>سازمان اداری و استخدامی کشور باید به‌طور جدی از رویکرد مشارکت‌طلبی با دستگاه‌های اجرایی برای اجرای اصلاحات ساختاری استفاده کند. این امر می‌تواند از طریق گروه‌های کاری مشترک و برگزاری جلسات منظم با مقامات دستگاه‌ها برای هم‌راستایی اهداف، شفاف‌سازی فرایندهای اصلاحی و دستیابی به توافقی‌های اجرایی انجام شود.</p> <p>برای پایش و نظارت بر تحقق اهداف ماده ۱۰۵، به‌ویژه در زمینه کاهش واحدهای سازمانی و حذف تشکیلات موازی، سازمان اداری و استخدامی کشور باید سامانه‌های نظارتی و گزارش‌دهی شفاف راه‌اندازی کند که امکان پیگیری دقیق اقدامات و ارائه گزارش‌های فصلی به مجلس و رئیس‌جمهور را فراهم سازد.</p> <p>اجرای مؤثر بند «الف» ماده ۱۰۵ نیازمند احصای فهرست فعالیت‌ها و وظایف خارج از مأموریت‌های ذاتی دستگاه‌های اجرایی و تشکیلات موازی و غیرضرور و به تصویب رساندن آنها در شورای عالی اداری است.</p> <p>سازمان اداری و استخدامی کشور باید مدل‌های قانونی و قراردادی شفاف برای خرید خدمات از بخش خصوصی طراحی کند و دستگاه‌های اجرایی را به انتقال وظایف تولیدی به بخش خصوصی و تمرکز بر نظارت و مدیریت هدایت کند. همچنین، سازمان باید آموزش‌های مستمر و سامانه‌های نظارتی برای ارزیابی عملکرد و کیفیت خدمات بخش خصوصی ایجاد کند.</p>	ماده ۱۰۵
<p>با توجه به عدم امکان تحقق هدف کمی مندرج در ماده (۱۰۴) مبنی بر کاهش ۱۵ درصدی تعداد کارکنان دولت، پیشنهاد می‌شود این سنجه تعدیل شده و دولت مکلف شود مجموع کارکنان دولت را به میزان ۵ درصد کاهش دهد.</p> <p>در این راستا پیشنهاد می‌شود مجوزهای استخدامی براساس تعداد خروج از خدمت ثبت شده متناسب با نوع قرارداد در سامانه پاکنا اعطا شود. بر این اساس صدور مجوز استخدام رسمی و پیمانی منوط به ثبت خروج از خدمت تعداد معینی از کارکنان رسمی و پیمانی در سامانه پاکنا خواهد بود و همین منوال درخصوص سایر قراردادهای به‌کارگیری نیروی انسانی اعمال می‌شود.</p> <p>همچنین با توجه به ضرورت وجود نگاه بلندمدت به‌منظور برنامه‌ریزی تأمین نیروی انسانی، ضروری است دولت مکلف شود سند جامع نیروی انسانی دستگاه‌های اجرایی در مدت برنامه هفتم را مشتمل بر تعداد فعلی کارکنان دولت به تفکیک شغل، دستگاه اجرایی، جنسیت، مدرک تحصیلی و نوع قرارداد و نیز تعداد خروج از خدمت و اولویت‌های جذب نیرو توسط دستگاه‌های اجرایی را به تفکیک اخیرالذکر، تهیه و تدوین نموده و گزارش آن را به مجلس ارائه دهد.</p>	ماده ۱۰۶
<p>با توجه به تحلیل بیان شده درخصوص اجرای این بند، پیشنهاد می‌شود تا با درخواست دولت برای استمهال این حکم موافقت شود ولی نه تا پایان برنامه بلکه تا پایان سال سوم برنامه.</p>	الف/۱۰۷
<p>از این جهت که انجام این حکم در سال اول برنامه یعنی تصویب آیین‌نامه مرتبط با آن هنوز اجرایی نشده است، توصیه اکید بر تسریع در تصویب آیین‌نامه اجرایی این بند توسط دولت است. همکاری سازنده میان سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در بسیاری از مفاد قانون برنامه از جمله این بند، شاه‌کلید اجرایی این احکام است. عدم نظر گرفتن اقتضائات هر کدام از این نهادها موجب عدم پیش‌برد و تحقق اهداف این احکام است. با توجه به ایجاد کارگروه بند «ج» آیین‌نامه اجرایی برنامه هفتم و عضویت هر دو نهاد، و هم‌چنین تصویب نقشه راه دولت هوشمند،</p>	ب/۱۰۷ ب/۱۰۷/تبصره

پیشنهادها	ماده/بند/ جزء/تبصره
<p>پیشنهاد می‌شود هرگونه اختلاف نظر در این عرصه با محوریت معاون اول ریاست جمهوری، تعیین تکلیف گردد و از تعلق در اجرای احکام جلوگیری شود. (اختلاف در اجرای این حکم در بند نظارتی دولت بیان شده بود)</p>	
<p>آیین‌نامه تهیه شده توسط سازمان اداری و استخدامی کشور در جهت حکمرانی داده مینا در کشور، آیین‌نامه مترقی و مکفی است. پیگیری اجرای این آیین‌نامه با برگزاری مداوم جلسات با دستگاه‌های اجرایی جهت شناسایی اقتضانات اجرایی هر کدام برای پیاده‌سازی مفاد این آیین‌نامه از ضروری‌ترین اقدامات سازمان اداری و استخدامی کشور است.</p>	۱۰۷/پ
<p>ابهام موجود در بند «ت» ماده (۱۰۷) قانون برنامه هفتم، به‌ویژه در تعریف مفاهیمی چون «سامانه‌های ملی»، «سامانه‌های فرابخشی» و «سامانه‌های ستادی»، همچنین اینکه آیا الزام به اخذ مجوز، توسعه و به‌روزرسانی سامانه‌ها را شامل می‌شود یا خیر، می‌تواند موجب برداشت‌های متعارض شود. برای حل این مسئله، دو مسیر سیاستی قابل توصیه است: نخست، درخواست استفساریه از مجلس شورای اسلامی تا قانونگذار تعاریف و دامنه شمول مفاهیم را به‌طور رسمی تبیین کند. دوم، تدوین آیین‌نامه اجرایی برای بند «ت» ماده (۱۰۷) از سوی دولت، برای تعیین تعاریف دقیق و مشخص کردن الزام‌های مربوط به ایجاد، توسعه و به‌روزرسانی سامانه‌ها. این اقدام به شفافیت قانونی، یکپارچگی نهادی و تسهیل توسعه سامانه‌های دولت الکترونیکی در برنامه هفتم منجر خواهد شد.</p>	۱۰۷/ت
<p>سازمان اداری و استخدامی کشور باید ملاحظات اجرایی ایجاد یک شاخص بومی و ملی برای توسعه دولت الکترونیک را طراحی کند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات باید با توجه به این شاخص‌ها، ظرفیت‌های کشور را در زمینه شاخص EGD I بررسی کرده و در جهت بهبود رتبه کشور در این زمینه اقدام نماید.</p> <p>به عبارت بهتر نه سازمان اداری و استخدامی کشور و نه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به وظیفه خود در این بند و بند مرتبط آن (بند «ث») عمل نکرده‌اند لذا پیشنهاد سیاستی در این قسمت، عمل به قانون در زمان پیش‌رو است.</p>	۱۰۷/ث
<ul style="list-style-type: none">• لزوم هماهنگی در تعداد خدمات احصا شده و دارای شناسنامه با خدمات موجود در پنجره واحد: تعداد خدمات مدنظر برای تعبیه در پنجره هوشمند به‌مراتب کمتر از فهرست خدمات دستگاه‌های اجرایی در سامانه مدیریت خدمات دولت است و قرار است با اقدامات سازمان اداری و استخدامی در خصوص شناسه‌دار کردن خدمات، این دو سامانه هماهنگ شوند.• لزوم هماهنگی بین اطلاعات اشخاص در بخش‌های مختلف سامانه: اطلاعات شخصی افراد برای دریافت خدمات الکترونیکی در تمام سامانه‌های متصل باید به یک شکل و از یک جا استعلام شوند. نمونه این امر اطلاعات بیمه‌ای افراد است که در بخش‌های مختلف اطلاعات متفاوتی ارائه می‌شود. این موضوع موجب بی‌دقتی در ارائه خدمات دولت خواهد بود.• وابسته شدن حملات و تغییرات ساختاری دستگاه‌ها به میزان عملیاتی‌سازی تکالیف در حوزه هوشمندسازی: به‌منظور پایبندی دستگاه‌ها به دستیابی اهداف پروژه «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند»، حمایت‌های دولت از دستگاه‌ها باید مشروط به میزان تحقق الزامات دولت هوشمند شود. پیش‌نیاز برای تخصیص اعتبارات بودجه‌ای سالیانه، صدور مجوزهای استخدامی، تغییر ساختار یا اخذ پروژه‌های توسعه‌ای در این بخش می‌تواند در نظر گرفته شود.• امکان ارائه نظرات شهروندان و بازخوردگیری از آنان: ضمن اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی عمومی نسبت به وجود سامانه و قابلیت‌های آن، امکان ارائه نقاط ضعف و همچنین انتقادات و پیشنهادهای احتمالی توسط شهروندان در راستای بهبود عملکرد سامانه پنجره ملی خدمات دولت هوشمند از طریق سامانه‌های موجود (نظیر سامانه سنجش رضایت مردم) یا ایجاد سامانه‌ای مجزا به‌منظور نظرسنجی و ثبت تجربه شهروندان باید فراهم شود. بر ایجاد چنین سامانه‌ای در ماده (۹) آیین‌نامه اجرایی بند «ج» ماده (۱۰۷) برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت تأکید شده است. در این سامانه با نمایش فهرست خدمات ارائه نشده از هر دستگاه و همچنین معرفی خدمات پیشنهادی هفته برای الکترونیکی و هوشمندسازی براساس نظر مردم، نقش مردم و مطالبه‌گری آنان برای بهبود فرایند هوشمندسازی خدمات دولت پررنگ می‌شود.	۱۰۷/ج

پیشنهادها	ماده/بند/ جزء/تبصره
<p>• تدبیر برای چالش نهادها و شوراهای نظارتی موازی: براساس ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی بند «ج» ماده (۱۰۷) قانون برنامه هفتم «کارگروه راهبری و نظارت بر استقرار دولت هوشمند» تشکیل شد. این کارگروه وظیفه نظارت بر حسن اجرای آیین‌نامه، پیشرفت، تصویب اولویت‌ها و نحوه بهینه‌سازی و هوشمندسازی خدمات دستگاه‌های اجرایی را برعهده دارد. از طرف دیگر، براساس ماده (۴) مصوب شورای عالی اداری مورخ، ۳۱/۱/۱۴۰۴ «کارگروه هوشمندسازی نظام اداری» در راستای پیگیری «نقشه راه دولت هوشمند» مصوبات سند نقشه راه دولت هوشمند ایجاد شده است. به‌ظاهر، این دو سند به‌سمت اهداف مشترکی چون ارتقای کیفیت خدمات عمومی، دیجیتال‌سازی و بهبود حکمرانی حرکت می‌کنند، اما در سطح محتوا، نگرش و اولویت‌ها، تناقضات و ناهماهنگی‌های بنیادینی مشاهده می‌شود که می‌تواند اجرای یکپارچه و مؤثر این تحول را با شکست مواجه کند. مهم‌ترین چالش درخصوص این دو سند، وجود دو نهاد موازی نظارت بر اجرای دولت هوشمند در کشور است. این دو نهاد که اکثر اعضای آنها نیز یکسان است، موظف به پیگیری امور مشابهی شده‌اند که در یکی از آنها سازمان اداری و استخدامی کشور رئیس و در دیگر وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات رئیس در نظر گرفته شده است. نبود تدبیر و تقسیم کار مشخص برای عملکرد این دو نهاد، موجب نظارت ناقص بر اجرای دولت هوشمند در کشور خواهد شد و ابهامات دستگاه‌های اجرایی را بیش‌ازپیش خواهد کرد.</p>	
<p>وجود ابهام در واژه «تکمیل» در این بند (کلیه دستگاه‌های اجرائی متولی پایگاه‌های اطلاعاتی پایه موضوع قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مکلفند حداکثر تا پایان سال اول برنامه، پایگاه اطلاعاتی خود را تکمیل نمایند) موجب ایجاد ابهاماتی برای دستگاه‌های اجرایی شده است. تکمیل هر کدام از پایگاه‌های اطلاعات پایه نام‌برده شده در قانون مدام، معنای خاصی برای خود دارد. برخی از پایگاه‌ها با تعاریف و با مقتضیات خود، تکمیل شده به نظر می‌رسند درحالی‌که برخی دیگر نیازمند بررسی‌های جدی‌تری درخصوص ابعاد و مؤلفه‌های تکمیل بودن خود دارند. از این رو پیشنهاد می‌شود:</p> <p>۱. مجلس شورای اسلامی از کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی آخرین وضعیت تکمیل و به‌روزرسانی پایگاه‌های اطلاعات پایه را استعلام کند. لازم به ذکر است که براساس ماده ۱۰۷ برنامه هفتم پیشرفت، این کارگروه ملزم به انجام این کار شده بود ولی به تکلیف خود عمل نکرده است.</p> <p>۲. با توجه به وضعیت هر پایگاه، وضعیت مطلوب هر پایگاه ترسیم شود و بر اساس وضعیت خاص هر پایگاه، تکمیل و به‌روزرسانی و نقشه راه تکمیل پایگاه‌ها ترسیم گردد تا دستگاه‌ها و متولیان پایگاه‌های اطلاعات پایه، در اجرای این حکم ابهامی نداشته و از اجرای آن نیز سرباز نزنند.</p>	چ/۱۰۷
<p>کارگروه به وظیفه خود عمل نکرده است. با توجه به اهمیت فوق‌العاده این موضوع، مجلس شورای اسلامی باید از تمامی ابزارهای نظارتی خود جهت اجرای این حکم از طرف کارگروه اقدام نماید.</p>	چ/۱۰۷
<p>تهیه برنامه تحول رقومی دستگاه‌ها نیازمند فهم دقیق اقتضات و شرایط هر کدام از دستگاه‌هاست. این حکم ناقص بوده و حائز ابهام است. در واقع در حکم ابتدا باید سازمان اداری و استخدامی با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ملزم به تهیه شیوه‌نامه‌ای درخصوص تهیه برنامه تحول رقومی برای دستگاه‌های اجرایی می‌شدند و سپس دستگاه‌ها بر اساس آن شیوه‌نامه، برنامه‌های خود را برای سازمان اداری و استخدامی کشور یا وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌رساندند و در تعامل با یکدیگر این برنامه را به تأیید و تصویب می‌رساندند. لذا پیشنهاد می‌شود که وظایف سازمان اداری و استخدامی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در تهیه شیوه‌نامه این بند در نظر گرفته شود.</p>	خ/۱۰۷
<p>پیگیری تدوین و تصویب دستورالعمل نحوه استفاده از تضامین بدل از تضمین نقدی درخصوص انجام مزایدهات اموال. پیگیری استقرار و تکمیل زیرساخت فنی امضای الکترونیکی توسط قوه قضائیه.</p>	۱۰۸

پیشنهادها	ماده/بند/ جزء/تبصره
پیگیری اجرای کامل اخذ امضای الکترونیک برای کلیه فرایندهای اصلی ثبت شرکتها از جمله تنظیم اظهارنامه، ثبت نامه، تقاضانامه، ثبت صورتجلسات مجامع با امضای الکترونیک و گواهیها، و شیوهنامه خدمات غیر حضوری دفاتر اسناد رسمی و ثبت نام دفاتر اسناد رسمی به نام دفاتر ازدواج و طلاق.	
پیگیری ارائه شرح اقدامات دستگاههای مشمول این بند در خصوص کیفیت و کمیت اقدامات صورت گرفته در مورد دستگاههایی که گزارش عملکرد مربوط را ارسال نکردهاند. (نظیر سازمان امور مالیاتی کشور)	۱۰۹
سازمان اداری و استخدامی کشور به عنوان نهاد ناظر، مدل پرداخت مبتنی بر عملکرد را در دستگاهها به طور جدی پیاده سازی کند. این مدل باید بر اساس شاخصهای کیفی مانند رضایت مندی مردم، سرعت خدمات، و قیمت تمام شده طراحی شده و پرداختها و پاداشهای دستگاهها باید به طور مستقیم به نمره و رتبه بندی عملکرد آنها در ارزیابیهای سالانه مرتبط باشد. همچنین، برای جلوگیری از تبعات منفی ارزیابیهای عملکردی، نظام شفافیت و گزارش دهی باید به گونه ای طراحی شود که دستگاهها به طور مستمر در راستای بهبود کیفیت خدمات خود تشویق شوند و دستگاههای با عملکرد ضعیف نیز با استفاده از مکانیزمهای اصلاحی و آموزشی در جهت بهبود عملکرد خود هدایت شوند. این رویکرد باعث افزایش مسئولیت پذیری و رقابت پذیری دستگاهها در ارائه خدمات به شهروندان خواهد شد.	۱۱۰
سازمان ملی بهره وری به عنوان نهاد کلیدی، با طراحی سیستمهای پیشرفته سنجش بهره وری و ارتباط مستمر با دستگاههای اجرایی و بخشهای خصوصی، فرایند ارزیابی و تخصیص بودجه بر اساس عملکرد بهره وری را تسریع کند. علاوه بر این، برای دستیابی به هدف ۳۵ درصدی رشد بهره وری کل عوامل تولید و افزایش ۱۰ درصدی بهره وری خدمات دولتی، باید مدل های شفاف و قابل اندازه گیری برای مشارکت شرکت های دانش بنیان و مشاوران مدیریت در پروژه های کلان ارتقای بهره وری طراحی شده و با حمایت از نوآوری های فناورانه و پروژه های مشترک، بسترهای همکاری برای دستیابی به این اهداف تسریع گردد.	۱۱۱

در راستای تحقق اصلاحات مورد نظر در فصل ۲۳ اصلاح نظام اداری، پیشنهادهای اصلاحی شامل تقویت مدل های خرید خدمات از بخش خصوصی به جای تصدی گری دولت، ارتقای سیستم های ارزیابی بهره وری و افزایش بهره مندی از فناوری های نوین به ویژه در زمینه دولت الکترونیک است. علاوه بر این، توجه ویژه به توانمندسازی نیروی انسانی، به ویژه در سطوح استانی و محلی، می تواند به شفافیت و کارآمدی بیشتر در ارائه خدمات کمک کند. با پیاده سازی این اصلاحات و با تقویت همکاری میان بخش های مختلف، به ویژه دستگاه های اجرایی و بخش خصوصی، می توان به دولت کارآمدتر و چابک تری دست یافت که پاسخگوی نیازهای روزافزون جامعه باشد. آنچه از مفاد قانون هفتم پیشرفت در مواد مختلف استنباط می شود تأکید برنامه بر «چابک سازی سیستمی» دولت است که این لزوماً مترادف با «کوچک سازی دولت» نیست. چابک سازی با رویکرد مذکور در قانون برنامه هفتم حداقل دارای پنج رکن زیر است:

۱. کنترل اندازه منابع انسانی دولت (ماده ۱۰۴)
۲. بازطراحی ساختار دستگاه های اجرایی (ماده ۱۰۵)
۳. تمرکززدایی از دولت مرکزی به سطوح محلی (استانداری ها و شهرداری ها) - (ماده ۱۰۵)
۴. تأکید بر اجرایی سازی رویکرد خرید خدمات در دولت (متعدد)

۵. تحوّل دیجیتال در دولت و توسعه دولت الکترونیکی (ماده ۱۰۴ و ماده ۱۰۷) نکته حائز اهمیت آن است که فقدان یکپارچگی و انسجام راهبردی میان این پنج حوزه و پیش بردن هر کدام به صورت جداگانه، عدم موفقیت در طرح کلان چابک‌سازی ساختار دولت را به دنبال خواهد داشت. بدین منظور طراحی و پیگیری اجرای «نقشه راه یکپارچه چابک‌سازی دولت» که هم‌زمان ابعاد پنج‌گانه فوق را شامل شود ضروری است.

منابع و مأخذ

- [۱]. قانون برنامه هفتم پیشرفت، مصوب ۱۴۰۳.
- [۲]. قانون حفاظت در برابر اشعه، ۱۳۸۶.
- [۳]. قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶.
- [۴]. قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، مصوب ۱۴۰۱.
- [۵]. نظر شورای نگهبان در خصوص قانون برنامه هفتم پیشرفت، نامه شماره ۴۱۰۵۶/۱۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۱.
- [۶]. تصویب‌نامه در خصوص تعیین مشاغل سخت و زیان‌آور سازمان/ واحدهای آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری‌های کشور، تصویب‌نامه شماره ۱۲۵۱۴/ت/۵۷۸۴۷-هـ مورخ ۷/۲/۱۴۰۰ هیئت وزیران.
- [۷]. مرکز پژوهش‌های مجلس. (۱۴۰۲). پیشنهاد طبقه‌بندی مشاغل دستگاه‌های اجرایی کشور در قانون برنامه هفتم پیشرفت. شماره مسلسل: ۱۹۰۸۲.
- [۸]. عملکرد سال اول قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت. گزارش ناظر اجرایی سازمان اداری و استخدامی کشور. انتشارات سازمان برنامه و بودجه کشور. شهریورماه ۱۴۰۴.

گزیده سیاستی

گزارش حاضر به تحلیل و بررسی نظارتی فصل بیست و سوم قانون برنامه هفتم پیشرفت پرداخته و پیشنهادهایی به منظور تحقق حداکثر احکام و اهداف آن ارائه کرده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ | صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ | پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir